Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 14 (514) ◆ Вівторок, 26 січня 1993 року ◆ Ціна 5 крб.

УКРАЇНА СТАТУТ НЕ ПІДПИСАЛА...

НОТАТКИ З ПРИВОДУ ЗУСТРІЧІ ГЛАВ ДЕРЖАВ СНД У МІНСЬКУ

21 січня газета «Труд» на першій сторінці надрукувала листа пенсіонерки В. Никифорової з Казані. Поздоровити з Різдвом бабусі виявилося нікого: друзі роз'їхалися — хто в Америку, хто в Німеччину, хто в Ізраїль. А посилати листи «за бугор» — грошей немає. Як немає їх і на передплату «Труда» — бабуся стала «вітинним» читачем. Але все одно їй «не-пе-ре-но-си-мо физически ощущать, как с каждым днем Отечество твое сжимается в размерах, как шагреневая кожа».

Але не тільки для бабусі з Казані це «непереносимо». Російська Федерація — найбільша за площею і, певно, природними ресурсами країна в світі, дорівнює США і Канаді, разом узятим (не за життєвим рівнем, звичайно, а знову ж таки за площею), та все одно — «непереносимо» і для бабусі, і для дуже багатьох російських політиків, що кордони РФ не співпадають з кордонами СРСР.

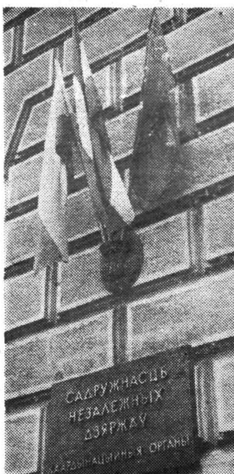
Тому замість того, щоб всебічно в рамках СНД проробляти економічні стосунки, поліпшувати їх, налагоджувати взаєморозрахунки, на перший план керівники Російської Федерації висувають проблеми політичні. А ще точніше — питання утворення чогось щільнішого, ніж нинішнє СНД. За рахунок часткової (для початку) втрати суверенності інших держав. Президента Бориса Ельцина і його команду можна зрозуміти: якщо їм вдасться у будь-який спосіб відновити хоч щось подібне до СРСР, то не тільки для бабусі з Казані перестане бути «непереносимо». Разом з нею будуть щасливі й шовініст Бабурін, і супердемократ Собчак, і всі, хто за ними стоять. Заради цього вони пробачать Президенту і уряду РФ будь-які помилки в економіці й політиці. Саме тому досить несподівано для всіх з'являється перед Новим роком проект Статуту СНД. Що він дає в плані економічному, в плані підвищення життєвого рівня народів держав СНД хоча б у перспективі? Анічогісінько. І саме цю «особливість» документа підкреслив Президент України Леонід Кравчук на прес-конференціях і в Києві, і в Мінську. Зате в плані політичному він приносить дивіденди авторам, бо йдеться в ньому вже про створення **наддержавних** структур, по суті — про створення напівконфедерації.

— Якби цей проект Статуту хоч на йоту забезпечував підвищення життєвого рівня нашого народу, ми підписали б його, — підкреслював Президент України.

У тому то й штука, що в нормальному, цивілізованому світі навіть економічні угоди, якщо вони масштабні, народжуються роками. Держави дивляться, підраховують, що їм дасть посилення економічної спільності, що дадуть їх народам нові нюанси в міжнародному розподілі праці — і тоді вже підписують. Якщо бачать вигоду. А щодо політичних угод, пов'язаних з передачею певних функцій навіть не наддержавним, а міжурядовим структурам, наприклад, Європарламенту, то до них взагалі йдуть десятиліттями.

Але то — в цивілізованому світі. Ситі нації можуть собі дозволити рухатися спокійно, зважено, старанно підраховуючи, на який процент підніметься добробут завдяки ще одному щаблю економічної і політичної інтеграції.

(Закінчення на 2-й стор.).

На знімку: під час зустрічі у Мінську. **Фото Олександра КЛИМЕНКА.**

Експрес-інформація

ЗАВЕРШЕНО РОБОТУ НАД ПРОЕКТОМ

Робоча група у складі спеціалістів міністерства економіки, фінансів, Кабінету Міністрів та науковців завершила роботу над проектом плану дій уряду по реалізації та розвитку «Основ національної економічної політики» на 1993 рік. На спільному засіданні колегій Міністерства економіки та Міністерства фінансів, що пройшло під головуванням віце-прем'єр-міністра, міністра економіки України В. Пинзеника, вирішено подати підготовлений проект на розгляд Кабінету Міністрів.

НА ВЗАЄМОВИГІДНІЙ ОСНОВІ

Відповідно до домовленості між президентами України і Болгарії, в Києві побувала болгарська урядова делегація, очолювана заступником Голови Ради Міністрів Республіки Болгарія, міністром торгівлі В. Карабашевим. Гості мали зустрічі і провели переговори з віце-прем'єр-міністрами України Ю. Іоффе та В Пинзеником, а також з міністром зовнішніх економічних зв'язків І. Герцом, міністром енергетики і електрифікації А. Гриценком, головою Держвуглепрому М. Сургаєм. В ході переговорів досягнуто домовленості, що на взаємовигідній основі Україна цього року продасть за валюту Болгарії 2,5 мільйона тонн енергетичного вугілля та 2 мільярди кіловат-годин електроенергії. За результатами переговорів підписано протокол і погоджено дату проведення першого засідання болгарсько-української комісії по економічному та торговельному співробітництву.

Переговори проходили в дусі відвертості та взаєморозуміння.

НЕ ЧИСЛЕННІ, АЛЕ ВОЛЕЛЮБНІ

Різкій критиці піддала військові дії грузинських сил в Абхазії, Південній Осетії і самій Грузії сесія генеральної асамблеї Організації не представлених країн і народів, що проходила в Гаазі. У розповсюдженій з цього приводу заяві йдеться про те, що політика грузинського керівництва спрямована на придушення прав і свобод нечисленного народу Абхазії. Дії Грузії підривають процес демократизації в колишньому СРСР, наголошується в заяві. Сесія поставила вимогу негайно вивести грузинські війська з Абхазії.

В наступному випуску

ПРОЕКТ УСТАВА СОДРУЖЕСТВА НЕЗАВИСИМЫХ ГОСУДАРСТВ

Парламентська хроніка

Депутати застерігають уряд: поспішайте повільніше

Ранкове засідання 25 січня

Протягом трьох годин парламент встиг затвердити порядок розгляду питань на пленарному засіданні 25 січня, і розглянути два з намічених — про визнання повноважень народного депутата України О. Стешенка від Сватівського виборчого округу № 71 у Луганській області і про дострокове припинення повноважень народного депутата України С. Гуренка по Іванківському округу № 219 виборчому округу Київської області згідно з його заявою. Депутати прийняли відповідні постанови.

Основний час пленарного засідання депутати використали на обговорення проекту постанови Верховної Ради України про соціально-економічне становище в Україні та заходи щодо його стабілізації, соціального захисту населення, вдосконалення роботи Верховної Ради України в умовах, що склалися. Проект внесла узгоджувальна комісія, створена на попередньому засіданні парламенту, де заслуховувалася доповідь Прем'єр-міністра України Л. Кучми. Проект постанови від узгоджувальної комісії представляв у парламенті голова постійної Комісії у питаннях соціальної політики та праці М. Білоблоцький. Микола Петрович, передусім, зауважив, що поданий проект постанови увібрав у себе пропозиції, що містилися у інших проектах, розроблених деякими комісіями, а також депутатами від Луганської області. Проектом рекомендується урядові вжити ряд заходів що, на думку узгоджувальної комісії, могли б поліпшити соціальний захист населення республіки. Доповідач також наголосив, що певна низка пропозицій і рекомендацій торкаються програми дій уряду і передані йому для того, щоб Кабінет міністрів врахував їх, коли готуватиме план дій уряду на 1993 рік.

Однак, як з'ясувалося в ході обговорення проекту постанови, уряд мав змогу ознайомитися з цим документом лише за кілька хвилин перед початком його розгляду у парламенті. Втім, відповіді віце-прем'єр-міністра В. Пинзеника, які він давав депутатам експромтом, свідчать, що у Кабінеті міністрів справді триває копітка робота по соціальному захисту громадян, які опинилися у зв'язку з підвищенням цін за межею бідності. Скажімо, коли йшлося про необхідність розробити механізм адресних доплат малоимущим громадянам, а також сім'ям з дітьми, то В. Пинзеник резонно зауважив: механізм розроблено і впроваджено ще у грудні, до того ж щомісяця Кабінет міністрів переглядає планку доплат різним незахищеним верствам населення у бік її підвищення. Крім того, сам механізм теж зазнає змін, над цим уряд працює, щоб адресні виплати також були більш вагомими.

Що ж запропоновано проектом постанови, яку після майже тригодинного обговорення прийняв за основу парламент? Переліку кілька позицій, так би мовити, «соціального» четвертого пункту проекту постанови. Идеться, зокрема, про те, щоб до 1 березня офіційно затвердити на нинішній рік розмір мінімального споживчого бюджету, або визначити межу бідності не нижче фізіологічного прожиткового мінімуму; запровадити механізм систематичного перегляду мінімальних розмірів зарплати, пенсій і допомог залежно від масштабів зростання цін; встановити фіксовані ціни на молоко, кефір, варені ковбаси, цукор, сіль, крупи, олію. Розглянути можливість впровадження карткової системи чи інших форм нормованого розподілу продуктів; відновити пільговий проїзд пенсіонерів, інвалідів на міському та приміському транспорті повністю або ж наполовину; збільшити грошову допомогу на поховання, встановивши її у розмірі 10 мінімальних зарплат.

Запропоновано також ряд заходів щодо пільгового оподаткування. Здавалося б — блискучі пропозиції. Чому ж парламент так болісно, у бурхливих дебатах йшов до прийняття проекту постанови за основу? Депутати-«риночники» ніяк не могли погодитися з «рекомендацією» постанови внести зміни, скажімо, до декрету «Про приватизацію земельних ділянок», виключивши з нього право продажу земельних ділянок, відмінити декрет про встановлення попередньої оплати за продукцію підприємств. Крім того, у преамбулі постанови йдеться про те, що уряд невиважено і поспішно приймає декрети і постанови, що «призвели до зростання соціальної напруги в суспільстві...». Висновки, здається, теж поспішні, оскільки все ж таки слід зважити на те, що уряд представить свій план дій на нинішній рік, в якому, сподіватимемося, буде розв'язано більшість проблем, лише через кілька днів. Тому депутати, що підтримують заходи уряду, і пропонували зачекати з прийняттям постанови. Втім, все ж таки за основу документ прийнято 267 голосами. Він має, як неодноразово наголошував Голова Верховної Ради України І. Плющ, рекомендаційний характер.

Кабінет міністрів може й не врахувати викладених у ньому пропозицій. Отже, може трапитися, що конфлікт між парламентом і урядом загостриться. Вже нині депутація луганчан вимагає скасування рішення парламенту про наділення уряду додатковими повноваженнями... Колективно ні за що не відповідати легше?

Світлана ПИСАРЕНКО,
парламентський оглядач.

УКРАЇНА СТАТУТ НЕ ПІДПИСАЛА...

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

А тут — ніколи. Економіка валиться. І тому, як не парадоксально, деяким політикам не до економічних рішень. Вони надто складні. Визнається легшим створювати політичні ілюзії. Хай люди, зокрема й бабуся з Казані, потішаться. Тому й виникають документи на кшталт проекту Статуту СНД. В той час, коли потрібна всеохоплююча міждержавна економічна угода, реалізація якої допомогла б вивести економіки незалежних держав з кризи. Яка б враховувала, наскільки ми взаємозв'язані, сприяла б конверсії і структурній перебудові промисловості. А там, дивись, і до інших угод перейти можна. На основі взаємоповаги і спільних інтересів.

Але ні. Не терпиться. Пального в Україну — нема. Нормальних взаєморозрахунків — катма. Зате буде статут!

Однак сім держав Статут підписали. Що ж, в рамках СНД підписано понад двісті угод. Скільки з них працює? Може, й до Статуту такий підхід? Кількість угод, яка не переходить в якість, якраз і свідчить про те, що вони не враховують справжніх, корінних інтересів держав. Тобто економічних інтересів.

Президентові України складно визначити своє ставлення до Статуту ще й тому, що в нашій державі воно неоднозначне. Це показала навіть прес-конференція керівників держав у Мінську. Представник газети «За вільну Україну» зі Львова категорично проти Статуту, працівник «Крымской правды» категорично «за». Це — не просто позиція двох людей, це позиції, які можуть розділити Україну. Як тут главі держави визначитися? Народ, який прагне чогось досягти, має бути монолітний у головному, чи не так? Леонід Кравчук відзначив, що проекту Статуту ще ніхто не читав, а вже цілі регіони визначились у ставленні до нього. І, додамо, вони визначилися не щодо Статуту. То їх позиція щодо волі України. І вона не залежить від того, є якийсь статут чи ні. (До речі, в одному з найближчих номерів ми надрукуємо цей документ).

Одним словом, Україна, Молдова і Туркменистан не поставили свої підписи під Статутом. Але всі підписали Заяву Ради глав держав — учасників СНД, запропоновану Україною. А там є важливий момент. Зокрема, про те, що глави держав вважають за необхідне утворення угоди про ліквідацію всіх перепон на шляху розвитку взаємовигідного економічного співробітництва. Оце — по суті. Це відповідає корінним інтересам народів, і таку угоду давно пора укласти.

Безперечно, можуть дати користь і підписана в Мінську Угода про утворення міждержавного банку, про регулювання міждержавного ринку цінних паперів і ряд інших документів. І ряд домовленостей керівників нашої держави з керівниками інших республік щодо перспектив видобутку енергоносіїв.

Так що зустріч у Мінську була корисною.

Які ж висновки робити нам для себе, для наших умов? Перший — треба швидше повертатися. Поки Росія і Україна, як дві найбільші держави колишнього Союзу, розбираються між собою, інші роблять свою справу спокійно і цілеспрямовано. Наприклад, Беларусь. Ще в 1991 році, не чекаючи розподілу посольств СРСР, Беларусь призначила своїх торгпредів за кордоном і замкнула на себе всі торговельні угоди, що її стосувалися. Отож, можна обурюватися поведінкою Росії, її претензією бути єдиною правонаступницею СРСР, робити відповідні заяви, а можна... працювати, не намагаючись перевиховати чийсь імперський вишкіл. Можна багато говорити про деталі взаємостосунків, але головне — результат. А він такий, що сьогодні Беларусь за життєвим рівнем випередила і Росію, і Україну. Там менше займаються політичними іграми, більше — роботою.

Російська політика, безумовно, позначається на нас. А головне в тій політиці — змусити Україну чинити так, як хоче Росія. В цій позиції коріння наших складнощів з пальним, взаєморозрахунками.

Отож у цій ситуації ми повинні швидше повертатися. Що мається на увазі? Ну наприклад, таке. Наші славні тюхтії, вибачте, деякі директори деяких заводів, нагнали російським підприємствам продукції на 431 мільярд рублів, а отримати кошти не можуть. Бо [illegible]и справу з підприємствами-банкрутами. І російський віце-прем'єр Олександр Шохін, у якого я запитав про цю ситуацію, відповів так:

— А при чому тут російський уряд? Ми не збираємося дотувати банкрутів, бо так у нас вся економіка «ляже».

Наші ж директори тиснуть на уряд України: зроби так, щоб уряд Росії змусив ті підприємства заплатити. А чим раніше думали? Ах, нічого іншого випускати не вмієте? Тільки те, що можуть купити банкрути? Так думайте, крутіться і не валіть свої помилки, свою незграбність на уряд. Можна, мабуть, претендувати на частину майна тих банкрутів, раз таке трапилось, але вони й тут ви[illegible]тяться.

Отож, треба думати, яка продукція зараз потрібна, з ким торгувати, що нове освоїти. А для цього потрібні не нинішні директори. А треба, певно, оперативно провести приватизацію підприємств на користь трудових колективів. Щоб у колективу був контрольний пакет акцій, а ще частина — у працівників невиробничої сфери. Тоді колектив обере найрозумніших у раду акціонерів, а та найме таку директорську команду, яка буде здатна працювати за нинішніх умов. На себе кивати, а не на уряд. І відповідати за свої дії. Колективвласник не потерпить вчорашню людину в директорському кріслі.

Україна має збільшити випуск саме тієї продукції, яка необхідна Росії, і тієї, з якою можна хоча б поступово входити у європейський і світовий ринок. І посилено шукати альтернативні можливості отримання енергоносіїв. Перефразовуючи відоме російське прислів'я, можна сказати так: на СНД сподівайся, а сам не зівай.

Сергій ПРАВДЕНКО.
Мінськ—Київ.

На знімку: прес-конференція у Борисполі.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Наша газета неодноразово зверталася до проблеми розбудови Чорноморського пароплавства України. Зокрема, в останньому виступі щодо цього, побудованому на висновках Комісії Кабінету міністрів (див. «ГУ» за 23.12.92 р.), давалася оцінка стану справ у ЧМП сьогодні.

Нещодавно до нас звернувся з проханням висвітлити свою позицію з цього питання народний депутат України Віктор Пилипенко. В інтересах справи ми надаємо йому таку можливість.

Відкритий лист колишньому виконуючому обов'язки прем'єр-міністра України В. Симоненку

ЯК РОБЛЯТЬ ХВИЛІ

«Далеко на неправді не заїдеш»,— каже народна мудрість. Чи так це? Виявляється, за допомогою брехні можна не тільки заїхати далеко, а й піднестися високо.

У моїх руках Ваша доповідна Президентові. Виконуючи доручення Л. Кравчука розібратися в питаннях, порушених народним депутатом В. Пилипенком у виступі на сесії Верховної Ради 2 жовтня 1992 року, виконуючий обов'язки прем'єр-міністра України В. Симоненко без довгих вагань уже 10 жовтня за № 21-1927/1 на 4-х сторінках вручає Президентові відповідь. Можна лише поспівчувати Президенту, що він вибрав такого виконавця, а ще більше слід поспівчувати урядові, що документи за підписом його глави готувалися не просто без довгих роздумів, але й на підставі даних «від стелі».

У листі сказано, що «особливо загострилася обстановка в Чорноморському пароплавстві (ЧМП)... завдяки вкрай негативній діяльності особисто президента «Укрморфлоту». На тлі загального загострення обстановки в економіці України, розпаду Союзу, банкрутства союзного Зовнішторгбанку та розвалу зовнішньої торгівлі саме завдяки наполегливості й продуманій політиці керівництва ЧМП виконало всі завдання 12-ї п'ятирічки, покращило якості використання флоту, збільшило основні фонди, зберегло кваліфіковані кадри моряків, розв'язало багато соціальних проблем. Завдяки гнучкій політиці при плані списання на металобрухт 103 одиниць суден, що відслужили свої строки, списали лише 44.

Своєчасне переключення флоту на перевезення вантажів іноземних власників, організація валютних операцій через іноземні банки, створення на базі старого флоту ряду компаній за рубежем дали можливість пароплавству вистояти.

Саме в цей період Зовнішекономбанк практично припинив фінансові платежі за дорученнями пароплавства, блокував перекази валюти, а об'єднання Міністерства зовнішньої торгівлі СРСР — основні вантажодавці ЧМП — припинили оплачувати пароплавству перевезення (борги іноколи сягали понад 350 мільйонів валютних карбованців).

Пароплавство змушене було перейти на постачання пальним за кордоном. Неважко підрахувати, чого це коштує. В Союзі 1 тонна бункерного пального коштувала приблизно 60 карбованців, а «за бугром» — 110—120 доларів. А річна потреба всього морського господарства склала два мільйони тонн. Плюс до всього цього пароплавству «дісталися» неплановані борги за контрактами колишнього Міністерства морського флоту майже на півмільярда доларів США. Основні борги вже виплачено. На 1993—96 рр. залишилось виплатити 107 мільйонів доларів.

Далі мене звинувачують у тому, що водночас займав дві посади. Про це вже говорилося неодноразово. Одержував зарплату весь час лише як начальник пароплавства, разом з чисельним апаратом управління ЧМП пограбував над створенням Державної адміністрації морського транспорту України («Укрморфлоту»). Звідки Симоненко взяв, що замість 180 чоловік в «Укрморфлоті» працювало лише 5, навіть президентові «Укрморфлоту» невідомо. Всі, хто працював на «Укрморфлот», зарплату одержували з фонду оплати праці ЧМП. Чому так? Симоненку відомо, що з утворенням Міністерства транспорту заходи щодо створення «Укрморфлоту» штучно почали гальмуватися. Відсутність державного органу управління морською галуззю вже сьогодні завдає шкоди вантажовласникам, портовикам, залізничникам.

Під час зустрічі в Одесі у липні Прем'єр В. Фокін нібито зажадав негайно укомплектувати апарат «Укрморфлоту», припинити суміщення двох посад і терміново назначити нового керівника пароплавства. Знову брехня. На зустрічі В. Симоненко не був присутній. Під час бесіди з Фокіним був присутній уже призначений виконуючим обов'язки начальника пароплавства Ю. Падеров, котрий обіймав до цього посаду першого заступника начальника пароплавства. А вся бесіда з Прем'єром велася про фінансові справи у пароплавстві і про «Південморзв'язокcупутник» — організацію, створення якої Симоненко разом з Кудюкіним намагаліся «протягнути» через рішення Кабінету міністрів. При цьому робилася спроба надати комерційному підприємству статус державного.

Далі в листі вказується, що «у зв'язку з відсутністю пропозицій від Пилипенка В. В. Одеська обласна державна адміністрація представила на цю посаду (начальника пароплавства.— **Прим. авт.**) Кудюкіна П. В.». Знову не те. В цей час уже виконував обов'язки начальника пароплавства Падеров — спеціаліст морського флоту, за плечима якого робота в центральному апараті міністерства, на посаді начальника одного з найбільших портів Союзу, зрештою — не один рік Падеров працював і начальником Латвійського морського пароплавства, закінчив курси «Совфрахта» та Академії народного господарства СРСР. На противагу такій кандидатурі з подачі В. Симоненка в начальники пароплавства «проштовхується» Кудюкін — директор МП «Фарватер» за документами, що були подані Президенту і в Кабінет міністрів за підписом міністра транспорту, як керівник судноплавства у Північно-Західній частині Чорного моря, котрий має за плечима понад 9 років капітанського стажу. Для ясності: капітанського стажу, по суті, немає (1,5 року виконував обов'язки, а капітаном так і не був затверджений і судноплавством так і не керував). Ось витяги із статуту МП «Фарватер»:

«п. 1.6.18. Здійснення імпортно-експортних операцій за взаємним обміном товарами та послугами й іншими формами зовнішньоекономічної діяльності.

п. 1.6.19. Випуск та реалізація товарів народного споживання.

п. 1.6.20. Виконання облицювальних та декоративно-оперджувальних робіт природним каменем за заявками підприємств, організацій та приватних осіб.

п. 1.6.21. Виконання теслярських та художньо-столярних робіт за заявками підприємств, організацій та приватних осіб».

Оце так керівництво рухом флоту! У листі мене звинувачують в невизнанні законного призначення Кудюкіна начальником пароплавства. Алеж і Генеральний прокурор України визнав за незаконне таке призначення і у своєму листі від 2.11.92 р. на ім'я Голови Верховної Ради І. Плюща повідомив, що Прокуратура зажадала скасування незаконних рішень.

Дуже важливим моментом у листі в. о. глави уряду є твердження: «Проаналізувавши стан справ, я дійшов висновку, що Пилипенко В. В. ...не бажає допустити до керівництва нову людину, побоюючись розкриття серйозних недоліків у своїй роботі». Який аналітик колишній в. о. Прем'єра, що і як він аналізував — його справа. Та якщо я боявся розкрити недоліки у своїй роботі, то чому усно й письмово неодноразово звертався до Прем'єра, Верховної Ради, Президента негайно розібратися в морських справах, у тому числі і в ситуації, що була організована навколо Чорноморського пароплавства? Прохав провести справжній аналіз справ морських і вжити заходів, щоб не втратила Україна торговельний флот, статус великої морської держави.

Своїм листом Симоненко сам підтвердив, для чого була організована комісія на чолі саме з міністром транспорту, на котрого я постійно скаржився, і завдання комісії, як бачимо з акта, було одне: підтвердити «аналіз» та «особисті висновки» в. о. Прем'єра.

Звинувачення у різкому зменшенні кількості флоту, у переданні суден «Совкомфлоту» під іноземні прапори, у тому числі й пасажирських лайнерів «Ф. Достоевский» та «М. Горький», уже спричиняло сміх у парламенті України. І навіть на Привозі в Одесі замість такого «аналітичного висновку» колишнього мера Одеси, **знайомого зі справжнім станом справ, дадуть інше пояснення, кваліфікованіше й об'єктивніше.**

«Викликає серйозну стурбованість фінансова й валютна політика, що проводиться в ЧМП, яка суперечить законодавству»,— так сказано у листі Симоненка до Президента. Тактика й стратегія у валютній політиці керівництва пароплавства саме і дала змогу вистояти в найтяжчі моменти «перебудови», зберегти для України могутню, авторитетну на міжнародному ринку, судноплавну компанію. Про це йшлося уже вище.

А ось «діяння» ставленика Клімпуша та Симоненка, дійсно, сьогодні викликають не просто стурбованість, але й велику тривогу. Стосовно протиріч щодо законодавства, то це теж усе «від стелі».

«Під різними приводами керівництво ЧМП штучно створювало незручності для її (комісії Мінфіну.— **Прим. авт.**) роботи, обмежувало доступ до необхідної інформації». Це звинувачення мусувалося в Кабінеті міністрів неодноразово. Досить навести виписку з протоколу зустрічі працівників ЧМП з керівництвом Мінфіну та Мінтрансу України від 7.10.1992 р. (були присутні 23 чоловіка): «Пилипенко В. В., начальник ЧМП, поставив питання перед керівниками Міністерства фінансів України про те, чи були претензії від членів комісії до нього особисто як начальника пароплавства в частині, що стосовна роботи ревізорів, у тому числі щодо непредставлення чи затримки документів для перевірки. На запитання В. Пилипенка перший заступник міністра фінансів України В. Ільїн і начальник КРУ Мінфіну В. Єна відповіли, що претензій до В. Пилипенка не мають».

Далі в листі йдуть приклади «встановлених грубих порушень у фінансовій діяльності пароплавства».

«Так, лише в 1991 році на собівартість робіт та послуг безпідставно віднесені витрати на 34542 тисячі карбованців, цим занижено прибуток і відповідно недовнесено до бюджету 10363 тисячі карбованців. Згідно акта податкової інспекції № 31—09 від 05.10.92 р. безпідставно віднесено на собівартість разом 9488.4 тисячі карбованців. Ряд статей, що складають суму, пароплавством оспорено. Крім того, комісією не враховані завищені прибутки за 1991 рік на 85,3 мільйона карбованців. Отже, ця сума має бути віднесена на зменшення оподаткування прибутку».

І далі, у тому ж абзаці листа: «При складанні податкових декларацій неправильно визначався розмір матеріальних витрат відносно отриманої валютної виручки, що спричинило зменшення платежів до бюджету на 81000 тисяч карбованців». В 1991 році податкові декларації взагалі не складалися. Якщо Симоненко мав на увазі 1992 рік, то за підсумками 1-го півріччя карбованцеві прибутки ЧМП, що підлягали оподаткуванню, склали мінус 416663 тисячі карбованців. Але оскільки ЧМП перераховувало до бюджету платежі за планом, то на 1.07.92 р. заборгованість бюджету перед ЧМП склала 233143 тисячі карбованців.

«Не в повному обсязі пароплавством зазначалися прибутки від продажу валюти. Лише в жовтні—листопаді 1991 р. не вказані прибутки від продажу валюти через Морбанк (Москва) на 8800 тисяч карбованців». Фактично за вказаний період на розрахунковий рахунок ЧМП надійшло і було відображено у звітах 17680 тисяч карбованців. Уся сума була віднесена до прибутку пароплавства і занесена в розрахунок оподаткування.

«Приховано від бюджету платежів на суму 11123 тисячі карбованців у зв'язку з переоцінкою валютного курсу». Мабуть, зазначена сума була спочатку віднесена на курсову різницю, а в липні 1991 року були внесені зміни до бухгалтерських проведень, і сума потрапила до оподаткування.

«Видано на кишенькові витрати працівникам і членам їхніх сімей в 1991 р. та 1-му півріччі 1992 р. 595 тисяч доларів і т. д.».

Усе це робилося відповідно рішенню РТК, відповідного Положення по пароплавству, на законній підставі та за рахунок фондів пароплавства, й не «видача валюти», а обмін за існуючим тоді курсом через відмову Зовнішекономбанку провадити такий обмін (лист банку № 2802 від 21.06.91 р.). Звинувачують мене і в підриві авторитету уряду. Бо «не визнає як законне призначення замість себе нового начальника пароплавства».

А як оцінити поведінку колишнього в. о. глави уряду, якому докладно була роз'яснена Прокуратурою України незаконність постанови № 554 від 29.09.92 р. Невже для різного рангу чиновників існують різні закони? А як же закон про статус депутата?

Чи не забагато неправди та вигадок лише в одному листі? І якими очима, Валентине Костянтиновичу, будете дивитися у вічі Президентові після такого «аналізу стану справ» і «ваших висновків»?

На завершення Ви пишете Президенту: «Глибоко переконаний, що найважливішим чинником оздоровлення ситуації, що склалася в Чорноморському морському пароплавстві, може бути лише звільнення Пилипенка В. В. як з посади начальника пароплавства, так і з посади президента «Укрморфлоту».

Завдяки Вашим «старанням» з 22.10.92 р. я практично не працюю в ЧМП.

То чому ж після надходження «чинника оздоровлення» з пароплавства звільнені або йдуть «за власним бажанням» чимало провідних грамотних спеціалістів і керівників? Не видається вчасно зарплата, ведеться інтенсивна робота з подрібнення ЧМП на малопотужні конкурентослабкі судноплавні компанії і т. ін.

Не приведи, Господи, якщо подібні Ваші «об'єктивні» висновки на основі Вашого «глибокого аналізу» і «переконаності» будуть враховуватися при прийнятті Президентом України державних рішень!

Віктор ПИЛИПЕНКО,
народний депутат України.

Продиктовано в номер

У СЕВАСТОПОЛІ — ЗНОВУ МІТИНГ

24 січня у Севастополі на площі імені Нахімова відбувся мітинг, організований міським комітетом «Фронта национального спасения», діяльність якого, до речі, заборонена в Росії Указом Президента Б. Єльцина. Гасла були ті самі, що й на мітингу тиждень тому: «Севастополь — русский город», «Крым, Севастополь, Черноморский флот — российские». Ті самі були і прапори: монархістської і сучасної Росії. Правда, людей зібралося не 6 тисяч, як 17 січня, а близько 400 чолов'к. Лідери деяких партій та рухів відмовилися від участі в мітингу. Координаційна рада Севастопольського відділення Соціалістичної партії України заявила напередодні, що подібні мітинги дестабілізують обстановку в місті.

Учасники мітингу не прийняли ніякої резолюції. Окремі промовці виступили з погрозами: якщо міськрада не піде на поступки, «Фронт национального спасения» змушений буде закликати населення до актів громадянської непокори і може створити паралельні органи влади.

Олександр ПІЛАТ.

ЩЕ НЕ ВМЕРЛА ЧЕРВОНА ВОЛИНЬ

Утворено ініціативну групу для перереєстрації комуністів Волині. Група закликала всіх комуністів області до активності й організованості у цій справі, рекомендувала створювати подібні групи у містах, районах, трудових колективах. Справа вважається цілком добровільною, у відозві сказано, що це буде процес «нашого самоочищення від баласту, всіляких пристосуванців і перевертнів. Йдеться про відродження кращої частини комуністів, здатних боротися за соціальний захист людей праці».

Богдан БЕРЕКЕТА.

НЕ НА ТИХ СТАВИВ

На городнянському телевізійному заводі «Агат», що на Чернігівщині, скликано конференцію трудового колективу, на якій працівники вимагали відставки директора М. Заболотнєва. Причина! Директор переконував, що «має надійні зв'язки з Москвою», скептично відгукуючись про співпрацю з українськими виробниками. Але ж іще рік тому йшлося про можливу відмову російських партнерів від послуг городнянських телевізійників, і це ось-ось стане фактом! Втім, директора не зняли, а інженери роз'їхалися по Україні у пошуках замовників.

Сергій ПАВЛЕНКО.

ПАМ'ЯТІ ОЛЕКСИ ГІРНИКА

Печальну дату — 15-річчя з дня самоспалення Олекси Гірника, вшанували хвилиною мовчання і живими квітами жителі Канева, місцевий Рух, співробітники музею-заповідника «Могила Т. Г. Шевченка», місцева влада. Весь день 22 січня на місці самостратп, на Чернечій-Тарасовій горі горіли свічки — пам'ять про людину-патріота, яка поклала своє життя на олтар національного пробудження і волі України.

Лідія ТИТАРЕНКО.

«РЕСПУБЛІКА» ПРИЗУПИНИЛА ВИХІД

Колектив редакції газети «Республіка» звернувся до читачів і передплатників з вибаченням за вимушене призупинення виходу газети. Засновник газети, газетно-журнальний концерн «РИА-Пресс» прийняв рішення ліквідувати видання. У зв'язку з цим редакція приступила до пошуків інших партнерів. З деякими уже досягнено попередніх домовленостей.

Що почім

ПРО БІДНИЙ БЮДЖЕТ ЗАМОВТЕ СЛОВО

Зовсім нещодавно у Міністерстві фінансів мимоволі став свідком розмови між високопоставленим чиновником і вірогідно, депутацією якоїсь міської держадміністрації. «В нас у місті є місцеве телебачення,— запобігливо зверталися до господаря кабінету.— То чи не можна ці п'ять мільярдів на його утримання віднести на видаткову частину бюджету?» — «Звичайно, якщо є гроші, але ваш бюджет, самі знаєте, з мільйонним дефіцитом»...

Прохачі, звичайно ж, знали. Однак їм було відомо й те, що у нашій державі з дефіцитом бюджету території жили й не журились від Великої Жовтневої, а кредитне утриманство давно стало нормою. Проте господар кабінету, трохи втомлений від таких візитів, цього разу відмовив.

Цей нічим не примітний епізод вражає, з якого боку на нього не подивитися. Ну, в якій, скажіть, державі для вбогих і голодних співгромадян мер піде позичати не на молоко й хліб, а на Маріанну?! Й не беріться вгадати — тільки в нашій. Бо у містецтві просити нам немає рівних.

Минулого тижня у парламенті прем'єра й Президента прохали покласти край соціально-економічній кризі. Непогано було б — до понеділка, але можна й протягом тижня. Спостерігаючи збоку за ходом сесії, я тут саме згадав побачене у Мінфіні. Україна, як і те місто, грошей не має. Минулий рік, за оцінками експертів, вона закрила з дефіцитом, який перевищує 2 трильйони карбованців. Вже відомо, що на затвердження Верховний Раді пропонуватиметься проект бюджету з діркою у 7 трильйонів. При цьому ні про яку зміну структури видаткової його частини й мови немає. Як виділяли мільярди на утримання вечірніх і заочних шкіл в СРСР, так виділяємо й сьогодні. Як напускали туману кількістю допомоги для найуразливіших верств населення (таких п'ять), тим і живемо. Як заохочували збиткові колгоспи, підприємства, що збанкрутували, так і заохочуємо. Як утримували охорону здоров'я для міністерства, а не навпаки, так і утримуємо. І так далі. А клюнув півень 1993-го — зажадали й старі й малі докорінного поліпшення. Диви, й міністр фінансів Григорій П'ятаченко просить. Не в переході з простягнутою рукою у співгромадян, звісно. А у своєму відомстві, в експертів Міжнародного валютного фонду. І все той же сюжет. Ті відмовляють у довгострокових кредитах, відстрочках за платежами, бо дефіцит бюджету України багаторазово перевищує встановлені шість процентів.

Сергій ВУСАТИЙ.

У Національному банку України

ПРО ВИПУСК В ОБІГ КУПОНІВ ЗРАЗКА 1993 РОКУ

Національний банк України з 25 січня 1993 року випускає в обіг купони багаторазового використання вартістю 2.000 і 5.000 українських карбованців зразка 1993 року. Їх виготовлено з використанням основних зображень купонів зразка 1992 року із змінами в кольорах, віддруковано на білому папері з водяним знаком типу «шеврон». Основні кольори лицьової сторони купонів: вартістю 2.000 українських карбованців—яскраво-синій, вартістю 5.000 українських карбованців — червоний. Додатковий колір на лицьовій стороні купонів — блідо-блакитний, на зворотній, крім основних кольорів лицьової сторони — сірий. При розгляданні купона на світло Державний герб України, розташований на лицьовій стороні, повинен збігатися з гербом на зворотній стороні. Поряд з купонами, які перебувають в обігу, зазначені купони обов'язкові для приймання за їх номінальною вартістю державними та іншими організаціями й установами, а також окремими особами в усі види платежів.

Подробиці

ГОРИ ЧЕКАЮТЬ ТУРИСТІВ

Щороку тисячі мандрівників вирушають у Буковинські Карпати, щоб помилуватися їх мальовничою красою. Але цей бум нерідко обертається непоправними втратами для навколишнього середовища — неорганізовані, так звані «дикі» туристи витоптують полонини, псують лісові насадження, де попало розпалюють ватри, залишають після себе купи сміття і згарища. З іншого боку — це й результат того, що лісівники не подбали про місця для масового відпочинку.

Та останнім часом вони почали уболівати про мандрівників. У гірських районах області виділено спеціальні рекреаційні ділянки, на яких зведено колиби, альтанки, «кишені» для стоянок автотранспорту, дитячі ігрові майданчики, визначено місця для розпалювання вогнищ. Діють такі бівуаки на найбільш масових мандрівницьких маршрутах, зокрема на високогірних перевалах Шурден, Німчич, Протяте Каміння, біля печери Довбуша. Невдовзі з'являться вони і в інших місцях.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

БАЗАРНИЙ ДЕНЬ

Ціни на ринках України минулого тижня

	Донецьк	Чернігів	Луцьк	Крим
Свинина (кг)	1500—2100	1000	900	1100—800
Яловичина	800—1200	750	600	1000—900
Сало	800—1500	900	800	900—700
Картопля	80—130	60—70	40—45	130—100
Масло вершк.	1500—3000	нема	800	2200—1800
Молоко (літр)	100—170	83	50	160—90
Сметана	1000	340	600	1200—1000
Яйця (десяток)	250—600	280	300	280
Самогон (0,5 л)	300—600	—	450	400—250

ЗАСТРАХУВАЛИСЯ

Зверніть увагу

Із введенням в багатьох країнах СНД, у тому числі на Україні, нових, значно спрощених правил виїзду громадян за кордон, окремі держави Східної Європи вирішили оперативно застрахуватись від можливої, на їх погляд, навали туристів з колишнього Союзу. І ввели жорсткі митні вимоги.

Так, бажаючим відвідати рідних у Румунії, дозволяється в'їзд лише за наявності офіційного запрошення, засвідченого місцевими представниками МВС та нотаріусом. Крім цього, запрошуючі повинні гарантувати утримання гостей, оплату можливої медичної допомоги, проїзду в міському транспорті тощо.

Громадяни, яким це не гарантується, зобов'язані показати на кордоні валюту — не менше 40 доларів США за один день перебування в країні або еквівалент в іншій ВКВ. Перевіряється також наявність проїзних документів. Туристи теж засвідчують оплату послуг на весь період перебування в країні.

Нові митні правила не поширюються на осіб, котрі мають службові чи дипломатичні паспорти, а також (це цікаво) — на громадян Молдови. До речі, румунів, що проживають на Закарпатті, в документі не згадано.

Подібні митні вимоги, зокрема про обов'язкову наявність 40 доларів США, запроваджено в Болгарії. А ще раніше почали вимагати представити на кордоні не менше 1500 форинтів або 10 доларів США угорські митники. Правда, роблять це вони на «самодіяльному» рівні, бо офіційні документи відсутні. Поки що не «тероризують» з показом валюти в'їжджаючих митники Словакії. Доларами, що відповідають 250—300 словацьким кронам, мають запастися хіба що туристи, які їдуть не далі Кошіце нерегулярними автобусними рейсами. Страховий сертифікат, так звану «синю карту», обов'язково повинні мати автомобілісти.

Микола ГОРВАТ.

Ужгород.

Школа виживання

САМОГОНЕ, САМОГОНЕ, ХТО ТЕБЕ ТЕПЕР НЕ ГОНЕ?

Спочатку в Дніпропетровську виникло мале підприємство «Бриг-С». З дуже благородними і корисними намірами. Зібралося кільканадцять молодих вчених, кандидатів наук та інженерів, щоб проектувати, розробляти і запроваджувати оригінальні технології. Скажімо, виготовляти будматеріали з усіляких відходів «забутої» місцевої сировини. Ну, і так далі — задумів у засновників було багато.

Одначе, дуже швидко з'ясувалося, що запропоновані кмітливими хлопцями послуги нікому зараз не потрібні. Підприємствам аби вціліти і вижити. Їм не до технічних і технологічних новинок. Щось виміняти на бартер — то інша річ.

Тільки ж і талановиті кулібінці з підприємства «Бриг-С» мусили якось виживати. Не пропадати ж їм, наділеним неабиякими здібностями, ні за цапову душу. А винахідниками виявилися справді кмітливими. З відчаю, як уточнюють, зайнялися серйозним виробництвом... самогонних апаратів. Якщо на інші проекти ніхто хлопцям грошей не давав, то на цей спонсор знайшовся. І нині згадана продукція є у кожному господарчому магазині обласного центру.

Офіційно вона, правда, називається інакше. Офіційно це дистилятори під кодовою назвою «зроби сам» — пристрої для виготовлення дистильованої води. Але продавці, відразу збагнувши, що стільки дистиляторів навіть мільйонному Дніпропетровську не потрібно, рекламують товар згідно «неписаної» інструкції: кілограм цукру, сто грамів дріжджів, три літри води — і за два тижні має півтори літри 50-градусного напою. Майже первачку.

І самогонні апарати чи, вибачайте, пристрої «зроби сам», а ще точніше, дистилятори, як повідомив комерційний директор підприємства «Бриг-С» Ігор Ігнатов, пішли. Користуються, тобто, попитом.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Фотофакт

ЗБЕРЕЖЕМО КОЗАЦЬКУ СЛАВУ

У РІВНОМУ ВІДБУЛАСЯ ПЕРША ВЕЛИКА РАДА ВОЛИНСЬКОЇ СІЧІ

На Велику Раду до Рівного приїхали Гетьман українського козацтва генерал-майор Володимир Мулява, начальник управління військової розвідки Збройних Сил України генерал-майор Олександр Скипальський, головний отаман українського козацтва Євген Петренко. Були присутні високі духовні особи, голова братства вояків УПА Рівненщини Мелетій Войтюк, народні депутати України Микола Поровський і Василь Червоній, голова засновничої ради Волинської Січі Роман Омельчук, делегати з Волинської, Тернопільської та Хмельницької областей. Усі сходилися на одному: треба відновити козацтво, створити в Україні цілі козацькі поселення, особливо вздовж кордонів. «Ми не повинні допустити реанімації КПРС, — сказав народний депутат України Микола Поровський.— Саме такі формування, як Волинська Січ, покликані захистити нашу молоду державність».

Усі без винятку присутні проголосували за утворення громадської організації Волинська Січ, одноголосно ж й прийняли статут. Головним отаманом, кошовим Волинської Січі обрали Василь Червоній. Наказним отаманом товариство обрало Романа Омельчука.

Рада прийняла ухвали і звернення до Президента України з вимогою негайно видати Указ про відродження українського козацтва. Волинську Січ на добрі діла благословив владика Почаївський і Кременецький Яків. Офіційна влада благословення не давала — «по причине отсутствия». Соціалісти і «суперначаліcти» також проігнорували козаків. Але від цього свято тільки виграло. Завершилося все чудовим концертом.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Знімки Анатолія МІЗЕРНОГО.

Прецедент

ОБІЙДЕМОСЯ БЕЗ «ПАМЯТИ»

Кілька днів поспіль харківська преса чатувала на сенсації: з різних джерел надходила інформація про візит до нашого міста лідера скандально відомої московської організації «Память». У призначений час голова Національно - патріотичного фронту, однак, не прибув. Харків'яни не образилися, а на численні оголошення, розклеєні по місту, реагував лише загін міліції чоловік у десять та така сама кількість журналістів. З'ясувалося, що на першій прикордонній станції слов'янського патріота Д. Васильєва українські прикордонники пересадили у поїзд, який рухався у зворотному напрямку. За порушення паспортного режиму. Як повідомив кореспондентові «Голосу України» начальник управління Південно-Східного округу прикордонних військ України полковник І. Чудновський, у паспорті Д. Васильєва не була вклеєна відповідна фотокартка. А якщо відверто, то Україні не потрібна пропаганда насилля, національного розбрату. Нам не треба загострення стосунків між двома народами.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Коротко

НА КИЇВ НАДІЙСЯ, А САМ ФІНАНСУЙ

Безплатний проїзд у міському транспорті для пенсіонерів відновила днями Кіровоградська міськрада. Незважаючи на те, що в грудні минулого року Кабінет міністрів України скасував цю пільгу. Та міська влада прислухалася до численних звертань пенсіонерів, яким нині рішення уряду відчутно вдарило по кишені, і вирішила виділити кошти для покриття затрат з міського бюджету.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

ЦІНИ ЗНИЖЕНО

На Чернігівщині відчутно знижено ціни на молоко, сметану, ковбаси. Ціна одного літра молока знизилась на 11 карбованців, а у Носівці, Корюківці, Варві — навіть на 20 карбованців. Все це стало можливим після встановлення облдержадміністрацією граничного рівня торгової надбавки у містах і селах у розмірі 10 відсотків відпускних цін на продовольчу продукцію.

Сергій ПАВЛЕНКО.

КРОКОМ РУШ В ЧЕРГУ, ПАНОВЕ!

Так сказали керівники «Луцькводоканалу» всім лучанам, ще раз довівши, що без черг жити ми просто не можемо. І представники 80 тисяч сімей, щоб одержати розрахункову книжечку про оплату за воду, щодня в робочий час вистоюють в довжелезних чергах. Всі поспішають, бо такий «сервіс» для жителів Луцька ця організація пропонує тільки в робочий час.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Що турбує

БУДУВАТИ ВУЗЬКОКОЛІЙКУ БУЛО ДЕШЕВШЕ

Залізниця останнім часом внесла вагомий вклад у наше життя, роздувши у п'ятикратному розмірі тарифні ціни на пасажирський транспорт, запропонувавши «іменні» залізничні квитки і багато іншого, що применшує поняття «пасажирський комфорт», «сервіс». Тому цікавість журналістів до прес-конференції, яку влаштував президент Держадміністрації залізниць України Борис Олійник, цілком закономірна. Проте «сам» був на сесії, а журналістську братію прийняла його команда на чолі з віце-президентом Леонідом Залізняком.

Вступного слова було досить, щоб запідозрити: у найближчому майбутньому, якщо Держадміністрація не одержить багатомільярдну дотацію уряду, поїзди, які є у наявності, доведеться штовхати по рейках ручним способом. Бо через розрив господарських зв'язків і падіння обсягів виробництва, через багаторазове подорожчання палива (у 2000 разів), електроенергії (у 187 разів), пасажирських вагонів (до 26 млн. крб.), електропоїздів (до 700 тис. доларів) тощо залізничний транспорт став збитковим, а тарифні ціни за проїзд на пасажирському транспорті пора підвищувати у 15 разів з тим, щоб він працював рентабельно. Цей пасаж віце-президент Леонід Залізняк проілюстрував красномовними цифрами: при п'ятиразовому підвищенні цін на пасажирському транспорті збитки останнього складають 21 млрд. 336 млн. карбованців, що планувалося покривати за рахунок прибутків від вантажних перевезень. Проте уряд не санкціонував навіть п'ятиразового підвищення тарифних цін на пасажирському транспорті, визнавши за можливе підняти їх у 3,5 раза. Далі пішли не зовсім коректні порівняння з авіа- та автотранспортом, де, як відомо, ціни порозпірзувалися теж. Інакше кажучи, засобам масової інформації у ненав'язливій формі пропонувалося сповістити світ про тяжке становище залізничного транспорту України і висловити підтримку його керівництву перед лицем Кабінету міністрів, котрому вирішувати, наскільки підвищувати ціни за проїзд і в яких розмірах дотувати збиткову галузь. При цьому журналісти так і не почули, яким чином держадміністрація збирається знижувати собівартість пасажирських та вантажних перевезень. Що завадило їй за рік, що минув після її реєстрації, почати розділ вагонного парку колишнього МШС Союзу, незважаючи на те, що вже давно є методика розділу з описом вагонів, які належать тій чи іншій республіці. Обмежились цифрами, але й вони (квота України в загальній кількості вагонного парку становить 18,4 процента, або 266 тисяч вагонів, та 40 тисяч наявних) говорять про те, що гріх нарікати на долю, треба б замислитись над ефективністю керування таким потужним господарством. Та от у чому заковика: і монополістові треба вміло керувати своєю монополією! Не виконали план закупівлі нових пасажирських вагонів, бо не знайшли кредитів? Погано шукали. Не знайшли розуміння в Кабінеті міністрів щодо дотації на 1993 рік? Недостатньо обгрунтували. На запитання нашого кореспондента, чому структура дотацій на приміський транспорт не враховує можливості підприємств купувати самостійно пільгові проїзні квитки, була відповідь: «Вони не в змозі». Чи не правда, щось щемно знайоме, жалісливо-соціалістичне?!

...І тут, як мовиться, приїхав ревізор. Це з кола журналістів піднявся співробітник відділу цін на продукцію машинобудування і транспорту Мінекономіки, який назвався Миколою Шевченком. І зрозумілою тільки спеціалістам мовою, на загальний подив журналістів, спростував аргументи Леоніда Залізняка і його команди. Виявилося, що в обгрунтуванні дотації, яку вимагають у Кабінету міністрів, допустима звичайна перестановка коми у числі 3,7 мільярда карбованців, що фігурує в розділі «приміський транспорт». На тому й розійшлися.

Сергій ВЛАД.

До речі

ПІКЕТИ НА РЕЙКАХ

Не перший раз «лягають» на рейки, припиняючи рух поїздів, жителі приміських сіл — пасажири дизель-поїздів, котрі добираються на роботу залізницею.

Доведені скрутою і щоденним штурмом переповнених вагонів до відчаю, люди вдалися до вкрай небезпечної форми протесту. Особливо напружена ситуація на відрізку станції імені Тараса Шевченка — Черкаси. Поблизу села Степанки жива загорожа на рейках заблокувала рух поїздів на 8 годин.

Однак через брак пального для дизель-поїздів розв'язання транспортного вузла лишається проблематичним. Ті, хто продав пальне за кордон, не їздять електричками. «Покарати б їх цим», — кажуть люди.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

АНОНС

ПРОГРАМУ ВИЗНАЧАЄ МЕДЖЛІС

Як стало відомо з поінформованих джерел, наприкінці січня має відбутися візит до Криму Надзвичайного і Повноважного Посла Туреччини в Україні Аджара Гермена. Основна мета візиту — ознайомлення з становищем кримських татар, відвідання місць поховання турецьких солдатів, які загинули у Кримській війні 1853—1856 рр. На прохання пана Аджара Гермена програму перебування його в Криму визначатиме Меджліс кримськотатарського народу.

Наш кор.

ПОГОДА

26—27 січня в Україні передбачаються невеликі опади, переважно у вигляді мокрого снігу. Вітер західний і північно-західний, 7—12, сьогодні подекуди пориви 15—22, у Карпатах і Криму до 35—40 метрів на секунду. Температура сьогодні вдень 0—6 градусів тепла, 27 січня вночі 0—5 градусів морозу, вдень від 2 градусів морозу до 3 тепла.

По Київській області сьогодні вдень часом невеликі опади. Вітер західний, 7—12, подекуди пориви 15—18 метрів на секунду. Температура 0—5 градусів тепла.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

ЕНЕРГЕТИЧНУ КРИЗУ МОЖНА ОБІЙТИ

Продовжуємо розмову

«Енергетичну кризу можна обійти». Під таким заголовком у газеті «Голос України» (№ 184 від 26.09.1992 р.) було надруковано статтю першого віце-прем'єр-міністра України Ігоря Юхновського, в якій автор на основі детального аналізу джерел енергоносіїв запропонував стратегію розвитку енергетики України. Підтримуючи викладені автором пропозиції, хочу висловити деякі міркування, які можуть вплинути на енергетичну концепцію.

У НАЗВАНІЙ публікації на фактичних матеріалах доведено, що собівартість кіловат-години електроенергії, виробленої на газовому паливі, становить 0,047 долара (за середньосвітової собівартості 0,0804 долара), а на вугільному паливі — тільки 0,0176 долара без урахування екологічних вимог і близько 0,0296 долара з їх урахуванням. Ось такі справи, якщо і газ, і вугілля енергоустановки споживають з однаковою ефективністю. На практиці так воно і є, бо всі теплові електростанції (ТЕС), за невеликим винятком, обладнані паротурбінними установками (ПТУ) з середнім коефіцієнтом корисної дії (ККД) 34—36 відсотків. Якщо ж газ споживати в парогазових установках (ПГУ), які на сьогодні мають ККД на рівні 50—52 відсотки, то собівартість кіловат-години електроенергії, виробленої на газовому паливі, знизиться з 0,047 до 0,033—0,035 долара, коли навіть враховувати тільки паливну вартість, яка становить 68 відсотків повної собівартості електроенергії. Якщо ж урахувати екологічні аспекти ПГУ то рентабельність газових ТЕС значно наблизиться до вугільних.

У цьому зв'язку не слід віддавати повний пріоритет розвиткові вугільних і вугільно-газових електростанцій з ПГУ, на що наголошується з згаданій публікації, а значну його частину, принаймні на першому етапі, необхідно передати газовим електростанціям з ПГУ. Це буде тим більше правильним кроком, що енергомашинобудування України за умов конверсії може забезпечити в найкоротші строки виробництво й запровадження в енергетику сучасних ПГУ, які здатні успішно конкурувати на світовому ринку.

У стратегії розвитку енергетики потрібно також відвести місце енергоустановкам з неізотермічними процесами випаровування й конденсації (ДКПГУ), що їх досліджують і розробляють в Україні. Ці енергоустановки реалізують принципово нову технологію перетворення теплоти в роботу, яка не має аналогів у світовій науці й практиці. За температурних напруг, які сьогодні надійно долаються в конструкціях турбін, коефіцієнт корисної дії ДКПГУ досягне 59—60 відсотків. Завдяки цьому собівартість електроенергії газових електростанцій з енергоустановками типу ДКПГУ зрівняється з вугільними, навіть тільки за паливною вартістю. Якщо ж зважити й на інші переваги ДКПГУ, то газові ТЕС навіть перевищать вугільні за рентабельністю.

ОСНОВНЕ, чого можна досягти за допомогою цих енергоустановок,— це значно збільшити виробництво електроенергії, не збільшуючи при цьому споживання палива. В 1991 році в паливному балансі теплових електростанцій України природний газ становив близько 46 відсотків усього обсягу палива (твердого, рідкого та газового) і за його рахунок вироблено 46—47 відсотків електроенергії. Елементарні розрахунки свідчать, що із заміною діючих енергоустановок теплових електростанцій на енергоустановки типу ДКПГУ за рахунок того самого обсягу природного газу виробництво електроенергії збільшиться в 1,66 раза.

Водночас енергоустановки з ДКПГУ здатні бути додатковими джерелами постачання електроенергії в мережу Міненерго. Таким джерелом можуть стати компресорні станції (КС). Сьогодні вони споживають електроенергію з мережі Міненерго. Якщо ж на КС установити електростанції з енергоустановками типу ДКПГУ, то за рахунок того самого обсягу газу, який споживають ТЕС із урахуванням витрат на його транспортування, вироблятиметься майже вдвічі більше електроенергії. Однак половину її споживатимуть електроприводи КС, а другу наявною мережею передаватимуть на потреби інших споживачів. Таке технічне рішення дасть можливість перетворити КС із споживачів на постачальників 840—1000 Мвт електроенергії, що рівноцінно підвищенню змонтованих потужностей Міненерго майже на вісім відсотків.

Використання газового палива на електростанціях слід планувати, безумовно, з урахуванням його ресурсів. Тим більше, що його у великій кількості використовують металурги, хіміки, побутовики тощо.

Сьогодні потреби нашої держави в природному газі за рахунок місцевих джерел задовольняються лише на 22 відсотки. Постає, звичайно, запитання: де ж його брати?

Думка геологів однозначна: газ в Україні є.

Уже сьогодні маємо велику кількість родовищ, підготовлених до промислового освоєння, які, проте, не використовуємо. Тільки на балансі геологорозвідувального підприємства «Полтаванафтогазгеологія» є 57 родовищ різної готовності до промислового освоєння і лише на чотирнадцяти з них ведеться видобуток, частка якого в загальному обсязі становить чотири відсотки. Разом з тим підготовлені до освоєння запаси цих родовищ дають можливість навіть за найобережнішими оцінок збільшити видобуток газу не менш як утричі.

Другим джерелом поповнення ресурсів природного газу повинні стати законсервовані свердловини. Адже лише на території згаданого підприємства їх простоює 85 одиниць із сумарною добувною потужністю не менш як 3,5 мільярда кубометрів газу на рік.

Третім істотним джерелом поповнення ресурсів природного газу є відкриття й розробка газових родовищ. Геологорозвідувальні роботи, спрямовані на виявлення родовищ газу й нафти, свідчать, що надра України ще досить багаті на них. Найперспективнішим серед них на сьогодні є газонафтоносний регіон Дніпрово-Донецька западина, яка за економічними розрахунками ресурсів поступається лише знаменитій Західно-Сибірській. У найближчі два-три, щонайбільше п'ять років Україна може принаймні на 50 відсотків забезпечити себе газовим паливом навіть за такого неекономічного його споживання, як тепер. Але вся складність у тому, що основні поклади залягають на великій глибині — від 5 до 10 кілометрів, і для їх видобутку потрібне високоякісне бурильне устаткування.

Дивно, але факт, що Дніпрово-Донецький регіон, будучи провідним у країні та в Європі по виробництву чавуну, прокату і сталі, не забезпечує себе високоякісним бурильним устаткуванням (його закуповуємо за валюту в Японії, Франції, Австралії, Румунії і Азербайджані). Тому нагально потрібно переорієнтувати промисловість, навіть збудувати нові підприємства для виробництва високоякісного бурильного устаткування. Це дасть можливість забезпечити ним не тільки себе, а й за рахунок його експорту в ту саму Росію чи Туркменистан або інші зарубіжні країни покрити хоча б частково витрати на імпорт газу. Це значною мірою допоможе розв'язати соціальну проблему зайнятості населення в разі зменшення видобутку вугілля на Донбасі та на Дніпропетровщині.

Четвертим джерелом поповнення ресурсів природного газу є названі КС магістральних газопроводів, енергозатрати яких становлять близько 12 відсотків загального обсягу перекачуваного газу. Тож тільки в 1991 році під час перекачування газу вони становили майже 5 мільярдів кубічних метрів газу на рік. Якщо ж замінити діючі нині газоперекачувальні агрегати на енергоустановки типу ДКПГУ, то енергозатрати КС зменшаться більш як удвоє. За рахунок цього 2 мільярди кубічних метрів газу можна буде використати в інших галузях господарства України, зокрема й на ТЕС.

ОТЖЕ, широке запровадження в практику парогазових установок та енергоустановок типу ДКПГУ не тільки не збільшить витрати на паливо на 1,6 мільярда доларів, на що звертає увагу І. Юхновський у своїй публікації, а навпаки, значно зменшить їх. А до прогнозу геологів, згідно з яким через два-три, щонайбільше п'ять років Україна може забезпечити себе як мінімум на 50 відсотків паливом, слід додати: реалізація викладених пропозицій щодо застосування енергоустановок типу ДКПГУ на ТЕС і КС збільшить цей показник до 65—70 відсотків.

А що ж з вугільними електростанціями?

По-перше, вони повинні працювати на повну потужність, доки не буде розпочато серійний випуск парогазових установок. Після цього потрібно взятися за реконструкцію тієї частини вугільних електростанцій, які поступово й позачергово виводитимуться з роботи. Причому реконструкція повинна виключати використання традиційних паротурбінних установок, коефіцієнт корисної дії яких не перевищують 37—38 відсотків і перспективи підвищення яких на сьогодні практично повністю вичерпані. Навпаки, вона повинна орієнтуватися на застосування ПГУ та енергоустановок типу ДКПГУ, для чого необхідно розробити й застосувати устаткування, здатне газифікувати тверде паливо. Це перетворить вугільні електростанції на високорентабельні, екологічно чисті підприємства, а також значно зменшить витрати вугілля, запаси якого в Україні хоч і великі, але не безмежні.

У публікації І. Юхновський також застерігає, що зменшення видобутку вугілля може спричинити соціальне збурення шахтарів. На мій погляд, цього не станеться, бо із загального обсягу 160 мільйонів тонн вугілля, що видобувається щорічно в Україні, тільки 37 мільйонів тонн йде на потреби Міненерго. І якщо ми зменшимо його витрати навіть на десять відсотків і більше, то це істотно не вплине на всю вугільну галузь.

Водночас це дасть можливість приступити до реконструкції окремих особливо небезпечних шахт, що, безумовно, оздоровить умови праці і зменшить кількість аварій.

Микола ДИКИЙ, професор КПІ.

Київ.

Нарешті

ЯК РОЗМОРОЗИЛИ ДОВГОБУД

Кілька років тому в передгірному містечку Сторожинець було закладено фундамент потужного заводу по виробництву автомобільних фільтрів з розрахунком, що він забезпечуватиме ними країни РЕВ. Об'єкт нав'язали волюнтаристським рішенням, не радячись із місцевим населенням. Тим часом фахівці добре знали, що він завдаватиме чималої шкоди навколишній природі.

Після розпаду СРСР потреба в такому підприємстві відпала, і його довелося перепрофілювати в завод деревообробного устаткування. Однак і це рішення виявилося нереальним. Тож будівництво на невизначений час заморозили.

Врятувала ситуацію районна держадміністрація, яка попросила Кабінет міністрів України передати об'єкт із загальнодержавної власності у комунальну, щоб визначити його подальшу долю місцевими силами. До пропозиції прислухалися.

Нові господарі дійшли висновку, що на заводі найдоцільніше випускати вироби зі скла, зокрема скляну тару для переробної промисловості. У майбутньому тут можна буде виготовляти й кришталевий посуд.

Роботи на будові пожвавилися. Обласна влада також вирішила підсобити замовникові, оскільки скляна тара потрібна всій Буковині.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Реалії

БІЗНЕС ПРАГНЕ БУТИ МИЛОСЕРДНИМ

Напередодні новорічних свят кілька десятків самотніх престарілих жителів Шевченківського та Подільського районів Києва отримали безплатні харчові пакети. Цю акцію милосердя провела фірма «ІНІСС». Наша розмова — з генеральним директором акціонерної страхової компанії «ІНІСС» Леонідом Богдановим.

— Пане Леоніде, подарунки пенсіонерам — це красивий жест багатих чи щось інше!

— Такі акції ми проводимо давно. Взяли під опіку одиноких престарілих двох районів міста і раз від часу допомагаємо їм з харчами, завозимо пральний порошок тощо. А новорічні ж пакети — це лише частина запланованої акції допомоги, невелика частка тієї соціальної програми, над якою працює «ІНІСС». Адже сюди входить і страхова медицина, і страхування старості, життя, здоров'я.

— Якщо можна, розкажіть детальніше про страхування старості, оскільки це поняття для нашого суспільства нове.

— Така форма страхування досить поширена у Франції, Бельгії, інших європейських державах. Останнім часом вона широко практикується в Росії. Це так званий договір довічного утримання між страховою компанією і престарілим громадянином. Ми беремо на себе зобов'язання довічно надавати йому такі соціальні послуги, як регулярна виплата грошових сум, забезпечення продуктами харчування, медикаментами, допомога у догляді за житлом та його ремонт, організація ритуальних послуг тощо в обмін на заповіт належної йому нерухомості на користь нашої компанії.

— А чи не здається вам, що такі угоди сприйматимуться частиною наших громадян, м'яко кажучи, як не зовсім етичні!

— Такі угоди складалися й раніше, щоправда, на рівні приватних осіб. Ми лише перевели їх у площину громадянин — організація.

Подивіться, скільки престарілих сьогодні не можуть не те що прохарчуватися чи одягтися, а й вижити. Жебрають, замерзають у переходах, на вокзалах, а подекуди й на звалищах сміття. Держава не має коштів, щоб їх утримувати. Повірте, що прибутків від цієї діяльності ми не маємо.

— Організація таких послуг потребує кваліфікованих спеціалістів і просто добрих душею людей, яких у наш час важко віднайти...

— Ми розробили організаційну структуру, куди входить диспетчерська і транспортна служби, агенти-розповсюджувачі, лікарі, медичні сестри. З кадрами, звичайно, є проблеми.

— Яке ставлення до цієї галузі діяльності «ІНІСС» з боку державних органів!

— Ми в постійному контакті з відділами соціального забезпечення обох районів. Там розуміють, що ми маємо широкі можливості для допомоги старим та інвалідам, тому й сприяють у нашій роботі.

Знайшли розуміння й підтримку в особі генерального директора фірми «Світанок» М. Липника. Уклали з «Світанком» угоду про обслуговування наших підопічних. Ведемо переговори з торгівлею про довгострокові договори на закупівлю продуктів харчування та предметів першої необхідності.

Андрій БОЄЧКО.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ВІДРОДИМО ВЛАСНИКА ЗЕМЛІ ЯК КЛАС

Трохи несподівано Дніпропетровщина чи не найпалкіше і найщиріше в Україні почала підтримувати фермерство. Тепер в області зареєстровано 862 фермерських та селянських господарства, хоча практично, кажуть, уже завели власне хазяйство більш як 1200.

Названі цифри, втім, треті в республіці — кількісно краща ситуація в Одеській та Миколаївській областях. То чому ж тоді слава «столиці» фермерства дісталася Дніпропетровщині? Чи «наздоженемо й переженемо»? — посміхаючись, дивлюся на **Анатолія Хорішка**, начальника обласного управління сільського господарства і продовольства, який погодився поговорити про селянські реформи.

Анатолій Хорішко усмішку зрозумів одразу й зауважує, що річ, звичайно, не в цифрах. Майбутнього року, зрештою, на Дніпропетровщині буде вже не менш як 10 тисяч фермерів, фермерських сімей. У районах лежить по півтори, по дві сотні заяв, у невеликій Богданівській сільраді, що в Павлоградському районі, — півсотні. На сесіях депутати вже чималими списками затверджують виділення ділянок на десять, двадцять гектарів і більше.

Ніхто не каже, що земельні реформи не наражаються на опір сільської бюрократії, з одного боку, і привченого відбувати поденщину народу — з іншого. Треба здавати собі справу, що багато років поспіль ми прагнули зовсім протилежного, ніж тепер, тож марно сподіватися одним махом розрубати гордієві вузли.

Спочатку мусимо розв'язати докорінну проблему часу — відродити справжнього власника землі, невтомного й мудрого господаря, спроможного годувати себе і людей. Без цього нам уже ні туди, ні сюди. Нас хвилює, скажімо, таке: далеко не всі фермери цього року виростили пристойні врожаї, добряча чверть їхніх угідь залишилася незасіяною або поросла бур'яном.

На селі самостійно має господарювати селянин, власник землі, а всі інші хай уже з ним домовляються.

— Однак головне, — каже Анатолій Ілліч, — що у нас на селі з'явився власник землі, якого колись знищили, про якого встигли забути. Звідси наслідки. Змінюється психологія людей, приходить розуміння справжнього господаря, який має жити з прибутків від власної праці. Зникає чи й зник антагонізм між учорашніми знеселяненими колгоспниками і новими господарями-фермерами. Перших смільчаків не те що не любили — ненавиділи, тепер же хіба що заздрять.

— Нинішній рік, отже, рік великого перелому? І пов'язаний він, як я собі мислю, з державною підтримкою, заохоченням фермерів. Не зовсім погоджуючись з тим, що у бажаючих самостійно трудитися на землі поменшало проблем, знаючи чимало випадків, коли заважають або просто не дають землі, я стверджую: підтримка, насамперед з боку держадміністрації, є.

— То й не будемо гучно говорити про великий перелом, краще — про нову копітку політику, бо однозначно фермер в області відчув себе певніше і тривкіше, з неабияким майбутнім, якщо його наміри дійсно серйозні і послідовні. Ми перші створили в Новомосковському районі машинно-тракторну станцію для фермерів і створюємо кілька подібних ще. Ми посприяли так, що в приватній власності селян уже п'ятсот тракторів і п'ятдесят комбайнів, майже дві сотні автомашин і багато сотень іншої техніки, призначеної для обробітку полів та догляду за худобою. З різних джерел фермери одержали на обживання 260 мільйонів карбованців, і цими мільйонами та кредитами допомога, можу запевнити, не вичерпається.

— А чи не здається вам, Анатолію Іллічу, що дається взнаки стурбованість майбутнім самих колгоспів? Передчуття або й усвідомлення, що в теперішньому вигляді і становищі їм довго не жити? Хай колективні господарства залишаються, але без бюрократично-адміністративного налигача. Адже такі міцні колгоспи, як «Кільченські зорі» та імені Котовського в Новомосковському районі, перетворилися на асоціації фермерів. Та згадані випадки вже скептично нарекли «фінтами», фермерською колективізацією...

— Скажу так: визначення кожному колгоспникові його паю — тільки перший крок. Люди мають отримати акти на довічне володіння землею з правом заповідати її спадкоємцям. І правом самим розпоряджатися виробленою продукцією. Дурити себе, міняючи лише вивіски чи ховаючись за всілякі внутрігосподарські оренди або ще щось, не вдасться. І наші фермери, зі свого боку, підганяють неминучі процеси. Вони вже об'єднуються між собою в невеликі асоціації. У Верхньодніпровському районі кілька згуртувалося навколо Бориса Мельникова, у Магдалинівському — навколо Віктора Пащука, Царичанському — Юрія Зеленського і т. д. Кожен залишається господарем на своїй землі, та є обставини, котрі змушують їх спільно утримувати техніку, переробляти і продавати продукцію.

— Тоді для дискусії чи осмислення приклад протилежного характеру: у Семенівці Криничанського району досить відомий свого часу колгосп першим в області «перереєструвався» в кооп-госп «Зоря» — об'єднання кооперативів та малих підприємств і орендних підрозділів. І чим це скінчилося? Спадом виробництва, розгубленістю і апатією та виникненням на місці новітнього коопгоспу.

— Цей сумний, однак повчальний урок свідчить, що й кооператив, а по суті, той самий маленький колгосп селянина ще не робить господарем. Потрібен безпосередній власник землі. Щоб потім приватники-хазяї гуртувалися на власний розсуд. Водночас випадок у Семенівці підказує: відпускаючи селянина на волю, не можна чекати зиску від його самостійності, якщо не задієш інші, суто економічні і правові важелі у стосунках з ним. А ініціатор Семенівського експерименту Володимир Верховський зовсім відмежувався від впливу на своїх кооператорів. Звідси й наслідки. Нам треба вчитися по-новому, економічними методами домагатися від селянина віддачі.

— У відділенні Державного фонду підтримки селянських та фермерських господарств познайомився зі статистикою діяльності нових господарів у селах області. Вона неоднозначна, однак багатообіцяюча. Кращих, ніж у колгоспах, результатів домагається чимало фермерів: Іван Рижик, Михайло Саєнко, Олексій Головко, Михайло Бабін, Анатолій Асмолов, Віктор Шевченко. Всіх, зрештою, не перелічити. Та дізнався, що густенько розплодилося й псевдофермерів. «Впливові» люди з райцентрів або їхні родичі беруть землю і... віддають її в оренду колгоспам. Колгоспники сіють, доглядають, збирають, а насамкінець... купують урожай. Ви розумієте, про що йдеться?

— Траплялося, на жаль, і таке. Та подібні явища ми рішуче присікаємо: хочеш господарювати — господарюй самостійно, а не за сумісництвом — така наша правова політика. І у відділенні землі також. Ласих наживатися на ній уже, власне, мов корова язиком злизала.

— Фермери скаржаться, що нарізають їм не кращі поля. На, мовляв, тобі, Боже, що мені негоже. І тільки по десять, дванадцять чи п'ятнадцять гектарів. Тлумачать, що селянські маси підтримують. Що ж їм залишиться, коли дійде до загального поділу землі? Иди в найми до фермерів, котрі встигнуть розбагатіти?

— А ніхто не каже, що земельні реформи не натикаються на опір сільської бюрократії, з одного боку, і привченого відбувати поденщину народу — з іншого. Я б і не ідеалізував ситуації, і не уявляв би її спрощено. Треба усвідомлювати, що багато років поспіль ми прагнули зовсім протилежного, ніж тепер, тож марно сподіватися одним махом розрубати гордієві вузли. Інша річ, що рубати їх треба, і ми це почали робити.

— Я так бачу перебіг подій: прийняті закони, президентська влада, її адміністрація в області — за реформи і перетворення, але на місцях, у селах і сільрадах, колгоспах і радгоспах противників ще вистачає...

— Ми це враховуємо, як і те, що в підсумку тривалої колгоспної «ери» маємо покоління людей, котре у новій іпостасі уже не повернеться до землі. Що виник прошарок спеціалістів, який звик жити, не обтяжуючи себе залежністю від землі. Та, з іншого боку, ми якраз і не хочемо, не маємо права дощенту все руйнувати — розумніше ж зберегти необхідне, що нагромадили в колективних господарствах. Повертатися до кустарщини — то згубно. Може бути й колгосп фермерів, люди в якому самостійно розпоряджатимуться землею і продукцією, на рівних домовляючись з державою.

Але спочатку мусимо розв'язати корінну проблему часу — відродити справжнього власника землі, невтомного й мудрого господаря, спроможного годувати себе і людей. Без цього нам уже ні туди, ні сюди. Нас хвилює, скажімо, таке: далеко не всі фермери цього року виростили пристойні врожаї, добряча чверть їхніх угідь залишилася незасіяною або поросла бур'янами...

— Давайте, насамкінець, з'ясуємо таке: чимало фермерів примітили забуті й занедбані, якщо не розвалені, вчорашні неперспективні села. Як їм тут допомогти поновити те, що ми таки розвалили? Знаю директора приватного підприємства, який готовий будувати житло для десяти-п'ятнадцяти сімей, будувати господарські об'єкти, дороги, лінії електропередач...

— Спішити вітати наміри вашого знайомого директора я не можу. Знову і знову повторюю: на селі самостійно має господарювати селянин, власник землі, а всі інші хай уже з ним домовляються, на яких умовах він прийматиме допомогу. Василеві Карнауху в Токмацькому районі нарізали землю біля покинутого села, то він насамперед викопав там криницю: серйозно чоловік вирішив обживатися. От він, якщо з ним знайдуть спільну мову і держава, і «спонсор» з міста, неодмінно віддячить хлібом, городиною, м'ясом, молоком — достатком на наших столах.

**Розмову вів
Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».**
Дніпропетровськ.

БУРЯКИ ПІД СНІГОМ

Згідно з графіком господарства Локачинського району повинні були щоденно вивозити на цукрові заводи області по 3,6 тисячі тонн буряків і завершити їх вивезення до 7 листопада 1992 року. Хоча строк роботи цукрозаводів Волині продовжили до 10 грудня, однак на полях Локачинського району й понині лежать 8 тисяч тонн солодких коренів, які гниють під снігом і дощем. Отже, втрачено 640 тонн цукру, якого і так не вистачає в області, адже торік на Волині його вироблено на 60 тисяч тонн менше, ніж попереднього сезону. Знаючи про таку ситуацію, ніхто палець об палець не вдарив, щоб порятувати вже викопані буряки.

**Богдан БЕРЕКЕТА,
власний кореспондент «Голосу України».**
Волинська область.

З пошти

ЗАБУЛИ ПРО ВОЛІВ

Скрізь селяни беруться господарювати, стають фермерами, але їм бракує техніки, пального, мастила, міндобрив. Чомусь ніхто не згадує про волів, які сотні років служили українському селу. Волами орали, сіяли, возили. А ще раніше на них до Криму по сіль їздили та в козацькому війську гармати перевозили.

Найкращий харч для бичків — яра солома, що в скиртах гниє або за комбайнами горить. Наїсться худобина — є в господарстві добрива. Як господар волів нагодує, напоїть, то вони самі шиї в ярма покладуть і найважчу роботу зроблять. До речі, тепер волове ярмо на селі — музейна рідкість. І майстра не знайдеш, який би умів виготовити його. Коли віл відпрацює своє, то залишить хазяїнові м'ясо, шкіру, роги. Знову ж таки господарству вигода.

Що не кажіть, а доведеться, мабуть, знову волів до роботи привчати.

**Сергій КРАВЧУК,
ветеран війни та праці.**
Керабелівка Теплицького району Вінницької області.

ВЕСНА КВАПИТЬ ХЛІБОРОБА

В Донецьку проведено зональну нараду-семінар з питань сільського господарства. На неї зібрались начальники управлінь сільського господарства, працівники держадміністрацій, представники переробних і суміжних галузей Донецької, Дніпропетровської, Луганської та Запорізької областей.

Обговорено актуальні проблеми сільського господарства республіки, ходу земельної реформи, укладання держзамовлень, реформи власності і створення механізму ціноутворення. Відбулася зацікавлена розмова про стан нинішньої зимівлі у тваринництві. Порушувались також найважливіші питання наступної весняної сівби, забезпечення господарств пальним.

Перед присутніми виступили віце-прем'єр-міністр Володимир Дем'янов та міністр сільського господарства і продовольства України Юрій Карасик. Гості Донецька побували в колгоспі «Росія» Волноваського району і в радгоспі «Бешівський» Старобешівського району.

ДЕКРЕТ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПРО КВОТУВАННЯ І ЛІЦЕНЗУВАННЯ ЕКСПОРТУ ТОВАРІВ (РОБІТ, ПОСЛУГ)

З метою встановлення раціональної структури експорту та захисту внутрішнього ринку Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Установити, що:

здійснення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктами підприємницької діяльності України не потребує державної реєстрації їх як учасників зовнішньоекономічної діяльності;

рішення про запровадження режиму ліцензування та квотування експорту (імпорту) приймається Кабінетом Міністрів України за поданням Міністерства економіки України з визначенням списку конкретних товарів (робіт, послуг), що підпадають під режим ліцензування та квотування, і строків дії цього режиму;

товари (роботи, послуги), які експортуються суб'єктами підприємницької діяльності в межах отриманих ними квот, не обкладаються митом;

квоти на експорт товарів (робіт, послуг) затверджуються Кабінетом Міністрів України;

реалізація квот і ліцензування експорту товарів (робіт, послуг) здійснюється Міністерством зовнішніх економічних зв'язків України;

ліцензії видаються суб'єктам підприємницької діяльності на підставі отриманих ними квот або підтвердження про сплату вивізного (експортного) мита.

2. Дозволити здійснення експорту товарів (робіт, послуг) понад встановлені квоти, що не випливають з міжнародних зобов'язань України, за умови сплати вивізного (експортного) мита.

3. Затвердити перелік товарів, експорт яких підлягає квотуванню і ліцензуванню в 1993 році, і Положення про порядок реалізації квот і видачі ліцензій на експорт товарів у 1993 році, що додаються.

4. Зупинити дію:

у Законі Української РСР «Про зовнішньоекономічну діяльність» (Відомості Верховної Ради УРСР. 1991 р., № 29, ст. 377):

частин третьої, четвертої, п'ятої, шостої, сьомої, восьмої і дев'ятої статті 5;

абзаца четвертого частини четвертої статті 9 в частині державної реєстрації учасників зовнішньоекономічної діяльності;

частин сьомої, одинадцятої і дванадцятої статті 16, а також частини чотирнадцятої цієї статті в частині включення до заявки на ліцензію номера свідоцтва учасника зовнішньоекономічної діяльності та частини сімнадцятої цієї статті в частині строку прийняття рішення про видачу ліцензії або про відмову в її видачі;

у Законі України «Про іноземні інвестиції» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р. № 26, ст. 357) — статті 9 в частині гарантій від зміни законодавства, що регулює вивезення за кордон іноземними інвесторами товарів, придбаних на внутрішньому ринку України, а також частини третьої статті 14 в частині безліцензійного вивозу товарів.

5. Декрет набуває чинності з дня його опублікування.

Прем'єр-міністр України
Л. КУЧМА

Міністр Кабінету
Міністрів України
А. ЛОБОВ

м. Київ
12 січня 1993 року

ЗАТВЕРДЖЕНИЙ
Декретом Кабінету міністрів України від 12 січня 1993 р. № 6—93

ПЕРЕЛІК
товарів, експорт яких підлягає квотуванню і ліцензуванню в 1993 році

Найменування товарів	Код ТН ЗЕД
Зерно, борошно	10.01—10.08; 11.01—11.05
Насіння соняшнику, рапсу	12.05; 12.06 00900
Мука і шрот із насіння олійних культур	12.08
Живі тварини та продукція тваринництва: жири і масло тваринного та рослинного походження; риба і рибопродукти, молоко сухе незбиране, молоко сухе нежирне	01.01—01.04; 02; 03.01—03.06; 04.0210; 04.0221; 04.05; 15.01—15.07; 15.12; 15.14—15.18
Цукор	17.01 12100, 91000, 99100, 99900
Спирт етиловий харчовий та алкогольні напої	22.07—22.08
Графіт	25.04; 38.01
Цемент	25.23
Руди і концентрати залізні та марганцеві	26.01; 26.02
*Кольорові метали, сировина для їх виробництва, рідкісні та рідкісно-земельні метали, включаючи вторинні, їх сплави, порошки, напівфабрикати, прокат кольорових металів, лом і відходи кольорових металів	26.03; 26.04; 26.06—26.09; 26.11—26.14; 26.1590100; 26.1510000; 28.05; 74.01—81.13
*Руди і концентрати дорогоцінних металів, метали дорогоцінні в колоїдному стані, сполуки органічні та неорганічні дорогоцінних металів визначеного і невизначеного хімічного складу, амальгами дорогоцінних металів	26.16; 28.43
*Вугілля	27.01—27.04
Нафта сира	27.09
*Нафтопродукти, масла та інші продукти нафтопереробки	27.07; 27.10
*Гази нафтові і газоутворені, вуглеводні інші	27.11
* Електроенергія	27.16
Неорганічні кислоти	28.06—28.11
Міндобрива, аміак, метанол, етилен, бензол	28.14; 29.01 21000; 29.02 20100, 20900; 29.0511000; 31.02—31.05
Лікарські засоби (включаючи лікарську сировину)	30.01—30.06; 12.11; 12.07
Двоокис титану	32.06 10100
Шкури великої рогатої худоби або тварин родини конячих, овець або ягнят та інших	41.01—41.03
Сировина хутрова, хутровина, хутро, шкури дублені або вироблені	43.01, 43.02
Ділова деревина, пиломатеріали, целюлоза деревна, папір і картон	44.01—44.18; 44.21; 47; 48
*Дорогоцінне та напівдорогоцінне каміння, кришка і порошок з нього, дорогоцінні метали	71.01—71.16 (Спеціальному режиму експорту не підлягає 7101; 71.0700000.
Чавун, прокат чорних металів, труби стальні, феросплави, лом та відходи чорних металів	72; 73.01—73.07
**Тканини вовняні	51.11—51.13
**Бавовна-волокно, пряжа бавовняна, тканини бавовняні, нитки бавовняні швейні, одяг	52.05; 52.06; 52.08—52.12; 62.04
**Льоноволокно, коноплеволокно, тканини лляні	53.01; 53.05; 53.09
**Хімічні нитки	54.02—54.05
**Хімічні штапельні волокна і тканини з них	55.09; 55.10; 55.12—55.16;
**Панчішно-шкарпеткові вироби	61.15
Сіль	25.01

* Товари, експорт яких підпадає під спеціальний режим, передбачений Декретом Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 р. № 16-92 «Про встановлення спеціального режиму експорту окремих видів товарів».

** Товари, експорт яких підпадає під режим квотування і ліцензування тільки в країнах ЄС.

ЗАТВЕРДЖЕНЕ
Декретом Кабінету Міністрів України від 12 січня 1993 р. № 6—93

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок реалізації квот і видачі ліцензій на експорт товарів у 1993 році

Це Положення визначає єдиний порядок квотування і ліцензування всіх видів експортних операцій, у тому числі здійснення виробничо-технічної кооперації та науково-технічних зв'язків, прикордонної та прибережної торгівлі, за компенсаційними угодами, бартерними операціями та операціями з товарами, що переміщуються через кордон як давальницька сировина тощо.

I. Порядок квотування експорту товарів

1. Квоти на експорт товарів затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням Міністерства економіки України, виходячи із прогнозних балансів виробництва і споживання окремих видів товарів.

2. Видача та аукціонний продаж квот провадиться виключно Міністерством зовнішніх економічних зв'язків України.

3. Безоплатній видачі підлягають квоти на експорт, що здійснюється в межах державних контрактів і державного замовлення. Такі квоти видаються до 1 березня 1993 року.

4. Підставою для безоплатної видачі квоти є належним чином оформлений державний контракт між міністерством (відомством), уповноваженим Кабінетом Міністрів України, і суб'єктом підприємницької діяльності або видане йому технічне завдання на виконання державного замовлення.

5. Аукціонному продажу підлягають квоти на експорт товарів, що не підпадають під державне замовлення і державні контракти.

6. Порядок аукціонного продажу квот встановлюється Міністерством зовнішніх економічних зв'язків України за погодженням з Міністерством економіки України. Перелік і розміри експортних квот для аукціонного продажу, а також умови проведення аукціону повідомляються Міністерством зовнішніх економічних зв'язків України через засоби масової інформації не пізніш як за 20 днів до дня проведення аукціону.

7. Доходи, одержані Міністерством зовнішніх економічних зв'язків України, спрямовуються на покриття витрат, пов'язаних з проведенням аукціону, а решта — до бюджетів відповідних органів місцевого самоврядування, на території яких розташований покупець експортної квоти.

8. Підставою для відмови у видачі квоти може бути лише вичерпання загальної квоти на експорт відповідного товару, затвердженої Кабінетом Міністрів України.

II. Порядок видачі ліцензій на експорт товарів

9. Видача ліцензій здійснюється виключно Міністерством зовнішніх економічних зв'язків України згідно з переліком товарів, експорт яких підлягає квотуванню і ліцензуванню в 1993 році.

Підставою для видачі ліцензії є одержання квоти або сплата експортного мита при дотриманні вимог, викладених у пункті 12 цього Положення.

10. Генеральні ліцензії видаються при експорті товарів у межах державного контракту і державного замовлення, а також за окремими рішеннями Кабінету Міністрів України.

В інших випадках видаються разові ліцензії.

11. Ліцензії не підлягають передачі іншим юридичним особам крім випадків передачі ліцензій на виконання контракту посереднику, який реалізує товари на підставі договору комісії, доручення або агентської угоди.

12. Ліцензії видаються в порядку, передбаченому статтею 16 Закону Української РСР «Про зовнішньоекономічну діяльність» та цим Декретом.

13. До заявки на ліцензію, оформленої належним чином у трьох примірниках, додаються такі документи:

лист-звернення суб'єкта підприємницької діяльності про видачу ліцензії;

копія контракту і специфікації до нього;

документ, що підтверджує одержання квоти або сплати вивізного (експортного) мита.

14. Суб'єкти підприємницької діяльності несуть відповідальність за достовірність відомостей, що подаються для розгляду заявок на видачу ліцензій.

15. Ліцензії видаються заявникові на строк до одного календарного року. За мотивованим проханням строк їх дії може бути продовжено, що підтверджується у письмовій формі.

16. Рішення про видачу або відмову у видачі ліцензій приймається не пізніше 15 днів від дати надходження заявки і реєстрації її в Міністерстві зовнішніх економічних зв'язків України.

Рішення про відмову у видачі ліцензії приймається у разі:

непредставлення документів, зазначених у пункті 12 цього Положення, та неправильності їх оформлення;

експорту товарів за демпінговими цінами, тобто такими, що не відповідають індикативним цінам, визначеним Міністерством зовнішніх економічних зв'язків України;

вичерпання встановлених Кабінетом Міністрів України квот, що випливають з міжнародних зобов'язань України.

17. Міністерство зовнішніх економічних зв'язків України подає до 15 числа наступного за звітним кварталом місяця Міністерству економіки України інформацію про видані ліцензії з виділенням окремим рядком даних про ліцензії в межах квот для державних потреб.

БАТАЛЬЙОН ЙДЕ В ГОРИ

Сьогодні з Миколаєва до Югославії як «голубі берети» ООН відбуває батальйон особливого призначення Збройних Сил України.

Тільки добровільність, тільки повна погодженість з рідними було визначальним при зарахуванні до особового складу батальйону.

— Кожен з нас, хто строкової служби, — розповідав донеччанин рядовий Олександр Веремієнко, — писав додому листи, в яких повідомляв батьків про свій намір, запитували дозволу. Офіцери радилися у сім'ях...

Як правило, це хлопці другого року служби. Багатьом із них восени додому. Всього їх близько двохсот. Значна частина — з Миколаївщини, чимало одеситів, є хлопці з Київської і Вінницької областей. Словом, з різних куточків України.

Формуванням особового складу займалися спеціалісти Міністерства оборони України. Більше місяця в одній з навчальних частин Миколаївського гарнізону тривала напружена підготовка. Керував нею спеціально призначений представник штабу Одеського військового округу генерал-майор Олексій Заднєєв.

— Попередньо знаючи місце дислокації, — пояснив він, — а це гірська місцевість поблизу Сараєво, ставку у підготовці, особливо до тактичних дій, робили саме з урахуванням цієї умови. Були години занять гуманітарного циклу, на яких солдати знайомились з історичними довідками про Югославію, ситуацією останніх днів. Стрільба, водіння БТРів теж були під прискіпливим оком вимогливих офіцерів і прапорщиків-інструкторів. Бо гори не визнають дилетантів і непрофесіоналів, невміння рідко коли прощають.

І от — складання екзаменів, остання перевірка перед відправкою. На заключний етап перевірки готовності батальйону прибули спеціалісти Управління зовнішніх зносин Міністерства оборони України, командуючий ОдВО генерал-полковник Віталій Радецький.

— Пам'ятати треба повсякчас: завдання у вас миротворче, але там йде війна, — сказав він, звертаючись до воїнів батальйону, — Вам і собі найбільше бажаю, аби ви всі повернулися живими, здоровими і неушкодженими. Вірю, що воно так і буде.

...На півроку вирушили «голубі берети» з України в гори Югославії. І про те, що це буде нелегко, кожен з них прекрасно усвідомлює.

Микола БАРАНОВ.

НА ЗНІМКАХ: під час проводів батальйону; останні батьківські напучування командуючого округом; у киянина Анатолія Білика настрій хороший.

Фото Олександра КРЕМКА.

Експрес-інформація

ПРЕЗИДЕНТ — ОДНЕ, ГАРМАТИ — ІНШЕ

Про завершення хорватської наступальної операції проти сербських сил на півдні Хорватії оголосив Президент цієї республіки Ф. Туджман. Він заявив, що його країна відновила контроль над регіоном, який сполучає Хорватію з Далмацією. Однак з цього району надходять повідомлення про артилерійські дуелі між хорватами і сербами поблизу міста Задар.

Водночас посередники на Женевських переговорах щодо мирного врегулювання в колишній Югославії С. Венс і лорд Оуен заявили, що останні бої в Хорватії не вплинули на переговорний процес щодо Боснії і Герцеговини.

ЗА МІСЯЦЬ ДО ВЕСНИ І ТЕПЛА

Щоб відремонтувати життєво важливий для Вірменії газопровід, висаджений в повітря на території Грузії, потрібно не менш як два тижні, заявив офіційний представник уряду цієї республіки. Він додав, що з часу виведення з ладу газової вітки Вірменія не отримала жодного кубометра палива. За словами офіційного представника, вибух на газопроводі — не що інше, як диверсія Азербайджану, спрямована на позбавлення республіки останнього енергетичного джерела. Внаслідок цього Єреван та інші вірменські міста залишилися без електроенергії і тепла. Уряд республіки провів нараду, на якій обговорювалася можливість введення надзвичайного стану. Однак такий указ поки що не підписано.

ПІД ПИЛЬНИМ НАГЛЯДОМ

Про ознаки пересування Іраком своїх ракетних комплексів у зону, заборонену для польотів його авіації на півдні країни, повідомив міністр оборони Сполучених Штатів Л. Еспін. Водночас він додав, що робити остаточні висновки про дії іракського уряду тепер було б передчасно. Однак розвиток подій у цьому регіоні протягом наступних днів залишатиметься об'єктом особливої уваги для американського військового командування. Міністр оборони також відзначив, що Білий дім і надалі вимагатиме від Багдада дотримання резолюцій ООН.

ВИРІШУВАТИМЕ ТРІЙЦЯ

Литва повинна ввести національну валюту, не гаючи часу, заявив міністр економіки республіки Ю. Веселка. Він зазначив, що нова литовська грошова одиниця уже виготовлена, і затримка з введенням її до обігу лише зашкодить економіці країни. Поки що невідомо, коли літ прийде на зміну тимчасовому талону. Рішення про введення до обігу національної валюти має прийняти комісія, до якої входять президент Національного банку, Прем'єр-міністр і Голова Верховної Ради республіки.

ПІДКАЗКА ДЛЯ СУДУ

До негайного повернення додому 400 палестинців, депортованих Ізраїлем, закликали ізраїльське керівництво прем'єр-міністри Сирії та Лівану. Вони оголосили про це після спеціальної наради в Дамаску.

Як очікується, протягом наступних кількох днів Верховний суд Ізраїлю знову розгляне справу депортованих. До цього суд уже двічі висловився на підтримку масового видворення. У неділю Ізраїль дозволив 12 палестинцям повернутися до своїх домівок, заявивши при цьому, що їх було депортовано помилково.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

ДО НАС СТАВЛЯТЬСЯ СЕРЙОЗНО

Близько півтора мільйона чоловік взяли участь в інаугураційних урочистостях, які відбулися 20 січня у Вашингтоні. Після того, як Б. Клінтон склав присягу й виголосив промову на Пенсильванія авеню—центральній вулиці міста—відбувся парад. Увечері того ж дня в столиці США було проведено 11 святкових балів.

З обранням Б. Клінтона на пост Президента, громадяни Сполучених Штатів пов'язують значні зміни в політичному житті своєї країни. Адже він — перший за останні дванадцять років кандидат від демократичної партії, яку традиційно вважають «партією народу», обраний на найвищу керівну посаду. Однак важливішим є не передача влади однією політичною партією іншій, а, як тут кажуть, «зміна поколінь».

Б. Клінтон, якому 46 років, третій наймолодший Президент в американській історії. До речі, нинішньому віце-президентові А. Гору—45 років. Напевно, тому середній вік членів адміністрації Б. Клінтона не досягає 40 років. «Зміна караулу відбулася», — сказав Президент у короткій інаугураційній промові. «Учора наші батьки відповідали за управління державою, — заявив один з помічників Б. Клінтона по виборчій кампанії. — Сьогодні це робимо ми. Виклик прийнято».

В інаугураційному посланні народові новий Президент США наголосив, що по-новому бачить Америку. За його словами, нині розпочинається період відновлення. І треба рухатися вперед. Нагадавши, що більшість сьогоднішніх американців росли в атмосфері світової воєнної напруженості та,

Подробиці

здавалося, нескінченної «холодної» війни й нібито такого самого нескінченного економічного процвітання, Б. Клінтон сказав, що ці умови змінилися. Він також зазначив, що республіканська партія та адміністрація Дж. Буша недостатньо швидко реагували на зміни, що відбувалися. В результаті Америка опинилася в стані «застою та безділъності» на внутрішніх і зовнішніх теренах.

На інаугураційній церемонії був присутній посол України в Сполучених Штатах О. Білорус. Перед цим він зустрівся з Б. Клінтоном та А. Гором на дипломатичному прийомі, де передав нинішнім керівникам США вітання від Президента Л. Кравчука та українського уряду. У бесіді посол сказав їм, що Україна як нова демократична держава, готова розвивати зі Сполученими Штатами двосторонні відносини в політичній, економічній та оборонній сферах. За словами О. Білоруса, Б. Клінтон і А. Гор добре поінформовані про ситуацію в Україні. Обидва американські керівники наголосили, що розглядають нашу державу як доброго партнера США. Посол України додав: «Я маю надію, що адміністрація демократів прагне розбудовувати серйозні відносини з Україною».

Ірина ЯРОСЕВИЧ.
Вашингтон (факсом).

Чи буде завтра краще, ніж сьогодні?

«Ізраїль ніяк не призначить посла в Україні через те, що дипломати, яким пропонують цю посаду, не хочуть туди їхати... Чому? Бо там радіація!» Отаку інформацію нещодавно «видало» «Останкіно».

Щоб дізнатися, чи дійсно це так, наш кореспондент зустрівся з тимчасовим повіреним у справах Держави Ізраїль в Україні Ехудом ЕЙТАМОМ.

— Проблема в даному разі зовсім інша. В нашому МЗС, на жаль, дуже мало співробітників, які знають російську мову, не кажучи вже про українську... А спричинилось до цього те, що ми протягом більш як двадцять років не мали ніяких дипломатичних відносин зі слов'янськими країнами. Що ж до України, то вона — одна з найпріоритетніших держав у зовнішній політиці Ізраїлю.

— Як ви оцінюєте в цьому зв'язку недавній візит Президента України Леоніда Кравчука до Ізраїлю?

— Те, що він відбувався невдовзі після встановлення дипломатичних відносин між Ізраїлем та Україною, дає великий поштовх нашому співробітництву. Але тут мало говорити тільки про міждержавні контакти. Оскільки зв'язки між нашими народами, історія яких була пов'язана протягом багатьох століть дуже тісні. Особливе значення для їх розбудови, як на мене, мав виступ пана Кравчука в ізраїльському парламенті. Адже з цієї трибуни він звернувся до євреїв не лише в Ізраїлі, а й в усьому світі.

Що ж до практичної сторони візиту, то з упевненістю скажу: вперше в історії закладено правничу базу відносин між двома державами. Підписано низку дуже важливих угод. Крім досягнутого, попереду укладання ще кількох взаємовигідних договорів в економічній сфері.

З перших вуст

Тобто, підгрунтя закладено, тепер черга за втіленням в життя досягнутих угод.

— Сьогодні склалася незвична ситуація для української дипломатії. Наше посольство вже відкрилося в Тель-Авіві, а ізраїльського в Києві ще нема...

— Сподіваюся, що скоро буде. Головне, знайти будівлю для офісу. Можливо, спочатку це буде тимчасове приміщення. Згодом перейдемо у постійне. А поки що працюємо й живемо в готелі.

— На відкриття посольства Ізраїлю чекає чимало наших співвітчизників. Адже й досі вони змушені їздити за візами до Москви.

— Це, звичайно, не робить честі ні Ізраїлю, ні Україні. І ми дуже незадоволені тим, що громадяни Української держави вимушені це робити. Тому й намагаємося якнайшвидше відкрити посольство для відвідувачів.

Дуже сподіваюсь, що почнемо працювати в повному обсязі до кінця цього або з початку наступного місяця. І в тому чималу підтримку нам надають також українські власті. Ми їм дуже вдячні за це.

Сьогодні ж формуємо штат посольства. Деякі з його співробітників обійматимуть посади так званих регіональних працівників представництва. Вони підтримуватимуть зв'язки Ізраїлю не тільки з Україною, а й з деякими іншими державами СНД.

— Чи планується відкриття генконсульства в інших містах України?

— Ми думаємо і про це. Зокрема, про відкриття дипломатичного представництва в Одесі. Але, на жаль, поки що такі можливості обмежені через нестачу коштів.

— Дякуємо за бесіду і бажаємо успіхів.

Інтерв'ю провів
Артем ПРОХОРЕНКО.

Казахстанський калейдоскоп

ПРО ЕКОНОМІКУ — НА ВИЩОМУ РІВНІ

В Алма-Аті відбулися переговори Президентів Вірменії Л. Тер-Петросяна і Казахстану Н. Назарбаєва. Глава Вірменії підкреслив, що його країна хоче продовжити співробітництво і налагодити міцний економічний зв'язок із Казахстаном.

Підсумком переговорів стало укладення договору про основи взаємовідносин між двома республіками. Водночас прем'єр-міністри Казахстану С. Терещенко і Вірменії Х. Аратюнян підписали угоду про принципи економічного співробітництва на наступний рік. Укладено також угоду про порядок врегулювання довгострокових зобов'язань щодо взаємних розрахунків за минулий рік.

ЩЕ ОДНА НАДБУДОВА

Головну контрольну інспекцію при Президенті Республіки Казахстан створено указом Н. Назарбаєва. Цій організації належить здійснювати контроль за виконанням указів, постанов і розпоряджень Президента республіки в органах державного управління. Співробітники інспекції також інформуватимуть Н. Назарбаєва про діяльність місцевих органів влади, міністерств і відомств. Головою інспекції призначено Є. Бабахана.

У Положенні новоствореної організації зазначено, що вона підзвітна і відповідальна лише перед Президентом.

БІЖЕНЦІ ОДЕРЖУЮТЬ ЗЕМЛЮ

Імміграційний земельний фонд для організації поселень біженців і іммігрантів буде створено в Казахстані. Уряд республіки затвердив також тимчасове Положення про роботу з біженцями. Це зумовлено тим, що за останній час дещо посилився потік людей до Казахстану з "гарячих" точок СНД.

Тетяна КОСТІНА.
Алма-Ата.

У дипломатичних колах

МОЖЕМО СПІВПРАЦЮВАТИ ЯК ПАРТНЕРИ

Основним напрямкам взаємовідносин Японії та України, перспективам двостороннього економічного співробітництва було присвячено брифінг, який відбувся в МЗС України.

Тимчасовий Повірений у справах Японії в Україні пан Т. Касаї повідомив, що призначення Надзвичайного і Повноважного Посла Японії в Україні планується на квітень.

Торкаючись проблем економічних відносин між нашими державами, глава дипломатичного представництва наголосив, що Україна — потенційно розвинена країна, яка не потребує допомоги, подібної до тієї, що надає Японія деяким середньоазіатським республікам. Відтак наші економічні взаємини, на думку пана Т. Касаї, повинні базуватися на принципах рівноправного партнерства.

Звичайно, не останню роль у взаємовідносинах між нашими державами відіграватиме інформаційний обмін. Однак сьогодні основним джерелом інформації про Україну є Москва. Тому не важко вгадати, що подані російськими джерелами факти часто підібрані, м'яко кажучи, тенденційно.

До речі, пан Т. Касаї висловив сподівання, що з часом в Україні буде створено центр для обміну об'єктивною інформацією між двома країнами.

Володимир ТЕТЕРУК.

Статистика

АТАШЕ СТВОРИЛИ КЛУБ

У Міністерстві зовнішньоекономічних зв'язків України відбулися збори Міжнародного Трейд клубу, що його створили нещодавно представники торговельних представництв іноземних держав. Президент клубу пан Тамаш Беркі (Угорщина) розповів про його статут, завдання та умови вступу. До складу членів правління організації увійшли також міністр МЗЕЗ України Іван Герц, торговельні аташе Міхал Узембло (Польща) та Наталка Яресько (США), відповідальним секретарем обрано Валерія Балясного (МЗЕЗ України).

До порядку денного зборів крім питань, що стосуються суто роботи клубу, було внесено також інформацію про стан зовнішньоекономічних зв'язків України в 1992 році, з якою виступив заступник міністра МЗЕЗ Борис Соболєв.

Отже, в минулому році було спрощено порядок реєстрації учасників зовнішньоекономічної діяльності. На сьогодні їхня кількість перевищила 32 тисячі, тоді як лише півтори тисячі фактично здійснюють експортні поставки власної продукції.

Обсяг експортних поставок у минулому році скоротився майже в три рази і становив 3,2 мільярда доларів США. Імпорт перевищив 3,3 мільярда. Питома вага сировини, матеріалів та товарів народного споживання в загальному обсязі експорту становила 90 відсотків, продукція машинобудування перевищила 8. Різко зріс бартер.

За січень—вересень 1992 року продаж на ВКВ в експорті становив 47,5 відсотка, бартер — 49,2, що ускладнило розв'язання проблем виплати зовнішнього боргу України та забезпечення фінансування невідкладних програм.

Учасникам зовнішньоекономічної діяльності видано 2604 ліцензії на суму 5,5 мільярда доларів, зареєстровано бартерних контрактів на суму понад 1,1 мільярда доларів.

Значно зросла кількість СП (у вересні 1992 року діяло 545 спільних підприємств).

Зареєстровано 310 представництв інофірм із 49 країн світу. Найбільше — з Німеччини та Польщі (відповідно 42 і 37).

Загальний обсяг інвестицій оцінюється приблизно 150 мільйонами доларів США (більш як 2000 інвестицій зробили СП, близько 100 — підприємства за участю іноземних інвесторів).

Щодо планів міністерства на 1993 рік, намічено здійснити заходи по подоланню негативних тенденцій, що склалися в сфері економіки, насамперед з метою посилення державного контролю за ходом експортно-імпортних потоків з поєднанням методів тарифного й нетарифного регулювання, поліпшення структури експорту тощо.

Міністерство розробляє принципово нову систему ліцензування та квотування експорту, валютного регулювання, встановлює митний режим по всьому периметру державних кордонів. Усе це, на думку Бориса Соболєва, сприятиме залученню української економіки до плідного спільного підприємництва.

Андрій БОЄЧКО.

Скандал

КОЖЕН ЗАЛИШИВСЯ ПРИ СВОЇХ

Чутки про те, що в Тбілісі починається черговий політичний скандал, підтвердилися на першому засіданні надзвичайної сесії парламенту Грузії. Відкриваючи збори, Е. Шеварднадзе, який дипломатично намагався обійти гострі кути й не дати конфлікту набрати обертів, зокрема, сказав, що ні він, ні народ, ні парламент республіки не допустять відродження в Грузії диктатури.

Не складно було здогадатися, що справа, про яку йшлося, стосується міністра оборони країни Тенгіза Кітовані. Він за кілька днів до початку сесії в інтерв'ю прогамсахурдіївській газеті «Іберія-спектор» заявив, що нинішня влада в Грузії не контролює ситуації. За його словами, не виключено, що республіці потрібна диктатура і тому, можливо, все доведеться зламати й почати наново.

З досьє «Голосу України».

Т. Кітовані — професійний скульптор, політичною діяльністю зайнявся кілька років тому. Свого часу був заарештований, відсидів строк. Був одним з найближчих прихильників З. Гамсахурдія. У Верховній Раді, якою керував З. Гамсахурдія, особливо не виділявся. Та під його безпосереднім патронажем створювалася Національна гвардія Грузії. 19 серпня 1991 року разом з Національною гвардією пішов в опозицію. Очолив збройне повстання в грудні—січні 1991—1992 років. Відіграв вирішальну роль у вигнанні Гамсахурдія з країни. Після перевороту був членом Військової ради Грузії, потім членом Президії Державної ради. Нині займає пост міністра оборони та першого віце-прем'єра республіки. Депутат парламенту республіки.

Чутки про те, що в Грузії готується переворот, почали поширюватися за два дні до завершення різдвяних канікул. В середині січня голова Національно-демократичної партії Грузії Георгій Чантурія заявив, що в нього є достовірна інформація про те, що міністр оборони Т. Кітовані готує переворот. Спочатку він планував його на 7 січня, та з певних міркувань не здійснив. Ці відомості Г. Чантурія одержав від одного з помічників міністра оборони.

З досьє «Голосу України».

Г. Чантурія — один з молодих політиків третьої хвилі національно-визвольного руху Грузії. Був політв'язнем за комуністів. Під час режиму Гамсахурдія також зазнавав репресій, був заарештований. Звільнений у результаті збройного повстання взимку 1992 року. Очолив одну з найвпливовіших політичних сил країни Національно-демократичну партію, яка підтримує Е. Шеварднадзе.

Г. Чантурія вважає, що Т. Кітовані не відмовиться від спроб будь-яким способом повернути собі владу, втрачену після приїзду в Грузію Е. Шеварднадзе. На його думку, весь цей час міністр оборони підтримував контакти з військовими групами, що діють у Західній Грузії і борються за повернення З. Гамсахурдія. Він кілька разів зустрічався з колишнім главою парламенту Акакієм Асатіані, який сьогодні є депутатом нової Верховної Ради і очолює Спілку традиціоналістів. Г. Чантурія певен, що про запланований переворот знав і Е. Шеварднадзе.

Міністр оборони спростовує чутки про те, що готував переворот. Т. Кітовані заявив, що розповсюдження таких відомостей викликане тим фактом, що він висловив незгоду з урядом у вирішенні низки питань. За його словами, він досить лояльний до нової влади. Між тим, міністр схарактеризував минулорічні тбіліські події як справжній путч, хоча раніше казав, що це було народне повстання.

Загалом ситуація на засіданні парламенту загострилася настільки, що Е. Шеварднадзе був змушений виступити ще раз. Він сказав, що був проти обговорення цього питання і заявив: «Якщо буде необхідність увільнити міністра оборони, то я порушу це питання перед парламентаріями, коли ж депутати мене не підтримають, то порушу питання про вотум довіри мені».

Спостерігачі ламають голову над цією фразою: чи то Е. Шеварднадзе цілком упевнений в лояльності Т. Кітовані, а отже, останньому ніщо не загрожує, чи то він попередив міністра оборони, що рано чи пізно з ним розлучиться.

Протягом останніх днів учасники скандалу обмінювалися випадами один проти одного в пресі і на телебаченні, особливо не соромлячись у висловах. Але, як стало відомо, на засіданні парламенту 21 січня основні дійові особи повністю відхрестилися від будь-якої участі в таємних переговорах з метою здійснити переворот. Спостерігачі не виключають, що особливу роль в цьому зіграв Е. Шеварднадзе, який доклав максимум зусиль, щоб не сталося парламентської кризи, наслідки якої важко було б і передбачити. Нині можна вже говорити, що сторони — замішані в скандалі — залишилися кожна при своїх інтересах. Т. Кітовані заявив про свою лояльність властям Грузії, Г. Чантурія ще раз підтвердив репутацію скандального, але непримиримого борця за справедливість, а Е. Шеварднадзе показав свою майстерність добиватися компромісів.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Тбілісі.

Залишається напруженою ситуація в Західній Грузії. Не зважаючи на те, що минув уже рік відтоді, як Звіада Гамсахурдія змусили залишити країну, заходи на його підтримку не припиняються й понині. Нещодавно відбувся мітинг в Зугдіді, на якому промовці вимагали відставки нинішнього грузинського керівництва й повернення екс-президента.

Фото ІТАР — ТАРС.

Впаскори повідомляють

Вільнюс

РЯДИ ПРЕТЕНДЕНТІВ ПОРІДІЛИ

Опівночі з 20 на 21 січня минув строк подання в Комісію по виборах Президента Литви списків з підписами громадян республіки на підтримку претендентів у кандидати на цей пост. Кожному з них для подальшої боротьби необхідно було зібрати не менш як 20 тисяч підписів.

З «чудової сімки», що включилась у боротьбу за президентське крісло, до фінішу прийшло лише двоє: Альгірдас Бразаускас — тимчасово виконуючий обов'язки Президента республіки, лідер Демократичної партії праці Литви (на його підтримку було зібрано понад 110 тисяч голосів), та Стасіс Лозорайтіс — Надзвичайний та Повноважний посол Литви в США (близько 136 тисяч голосів). Решта п'ять претендентів з подальшої боротьби вибули, не подавши списки з підписами виборців.

За даними проведеного в республіці соціологічного опитування, 51 відсоток респондентів хотіли б бачити на посту глави держави А. Бразаускаса, 26 — С. Лозорайтіса, 15 відсотків ще не визначилися у своєму виборі.

22 січня офіційно оголосили список кандидатів. Їм вручили посвідчення й повернули внесок розміром 41450 талонів. Це означає офіційний початок передвиборної кампанії.

Тетяна ДОРОНІНА.

Ташкент

ДІЙТИ ОБОПІЛЬНОЇ ЗГОДИ

Угоду про торговельно-економічне співробітництво на 1993 рік підписано між урядами Узбекистану й Казахстану.

У ній намічено заходи щодо створення сприятливих умов для розширення економічних зв'язків двох держав за умов ринкових відносин. Документ передбачає взаємовигідне співробітництво в промисловості, сільському господарстві та, що немаловажно, обмін технологіями. Для того, щоб угоду виконували, органи державної статистики обох держав вестимуть облік обсягу постачання продукції, забезпечуватимуть зворотну інформацію про виконання зобов'язань. Для цього необхідно дійти обопільної згоди в питанні оплати та оподаткування продукції та товарів, що постачатиметься.

Крім того, в угоді передбачено заходи про використання й охорону водних ресурсів регіону, ліквідації наслідків екологічної катастрофи в Приараллі.

Зульфія РАСУЛІ.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Національний інститут економічних програм

У зв'язку з ліквідацією Державної думи України та клопотанням Президента Академії наук України:

1. Передати Національний інститут економічних програм, у тому числі всі його основні фонди, оборотні кошти та бюджетні асигнування, до складу Академії наук України.

2. План науково-дослідних робіт інституту на 1993 рік скласти на основі замовлень Академії наук України та Адміністрації Президента України.

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ,
21 січня 1993 року.

У ЦЕНТРАЛЬНІЙ КОМІСІЇ З ВСЕУКРАЇНСЬКОГО РЕФЕРЕНДУМУ

Центральна комісія з всеукраїнського референдуму на підставі документів, одержаних від ініціативних груп всеукраїнського референдуму, та проведеної вибіркової перевірки їх вірогідності підвела загальні підсумки збирання підписів громадян України, які вимагають проведення всеукраїнського референдуму з питання «Ви за дострокове припинення повноважень Верховної Ради України після дострокових виборів парламенту України у 1993 році?» у цілому по Україні.

Збирання підписів громадян проводилося 156 ініціативними групами у складі 7 955 осіб протягом трьох місяців — з 21 вересня по 21 грудня 1992 року, як і передбачено Законом «Про всеукраїнський та місцеві референдуми».

Належні документи — підсумкові протоколи про збирання підписів громадян та акти передачі на зберігання підписних листів головам відповідних районних і міських Рад народних депутатів — надійшли до Центральної комісії від 138 ініціативних груп всеукраїнського референдуму.

Встановлено, що загальна кількість зібраних підписів громадян України під вимогою проведення всеукраїнського референдуму з даного питання у цілому по Україні становить один мільйон сто дев'яносто шість тисяч п'ятсот сорок три.

Отже, необхідну кількість підписів громадян — три мільйони, як того вимагає Закон «Про всеукраїнський та місцеві референдуми», не зібрано. Відповідні матеріали передано до Президії Верховної Ради України до відома.

Голова Центральної комісії з всеукраїнського референдуму В. БОЙКО

21 січня 1993 року

Про те, що болить

ПРОЛОГ

Нещодавно бачив фільм. Про табірних псів. «Вірний «Руслан». Коротко сюжет. У радянському концтаборі пси пильнують ув'язнених. Надресировані так, що коли людина виходить з маршової колони, накидаються і загризають.

Табори розпустили. Псів відпустили. І вони розбіглися. А коли прибув поїзд з «молодыми строителями коммунизма», пси збіглися, зустріли їх на пероні. І «повели» колону в «табір».

Трагедія розігралася біля ринку. Молодь ринула за покупками, а пси накинулися на неї.

З усієї собачої зграї лише один «Руслан» починав задумуватися над своїми вчинками і сумніватися. Але рефлекси брали гору.

Фільм глибоко символічний. Дивився і думав. Навіть надресировані тюремною системою тварини мають здатність прозрівати. А надресировані цією ж системою люди засліплені остаточно... Керуються не стільки логікою, скільки рефлексами...

Євген ДУДАР

ВІРНИЙ «РУСЛАН»,

або Своєрідний відкритий лист з прологом та епілогом

ЛИСТ

Знайомцю!

Твої телефонні погрози примусили мене розмовляти з тобою публічно. Я не з лякливих. Інакше мені слід було б закинути перо сатирика. Мова йде про цінності вищі чи найвищі — державність України, на яку ведеться шалений наступ — як з боку імперських російських пришибеєвих, так і з боку наших духовних манкуртів. Одні сунуть відкрито, без честі й совісті (бо якої честі можна чекати від колоніального хама?). Другі звиваються без будь-якої гідності й гордості (бо якої гідності можна чекати від безхребетного раба?).

Рабів у нас вистачає. Сімдесятирічне соціалістичне болото було неперевершеним інкубатором для вилуплення цього непривабливого поріддя. І тепер це поріддя знову намагається повернути нас у той час.

Звісно, молодій кроні нашого державного древа важко. Її обсіла тьма-тьмуща політичної та обивательської сарани. І гострить зуби, або вже й поїдає нашу свободу. Сарана маскується під тло, під середовище. То зодягає на свій комун-фашистський хребет гуманістичні крила із знайомими й фальшивими лозунгами «соціальної справедливості». То рядить своє, відгодоване в обкомах чи райкомах, черево у лапсердак «селянської спілки». То прикриває свої вилощені по директорських кабінетах сідниці лозунгами «партії труда». То вербує скалічені «афганом» душі у нову ленінську гвардію, щоб у чорну годину дати їм у руки ножі й послати заганяти народ у чужинецьку неволю.

І все це супроводжується шаленими пропагандистськими побрехеньками. Про «розгул демократів». Про «нашествие оуновцев и бендеровцев». Про «поход Западной Украины против Восточной». Про «насильственную украинизацию». Про «стремление правительства ценой обнищания народа строить независимость». Про «невозможность Украины прожить без России». Про те, що всі біди в Україні — від її стремління до незалежності. Словом, єдиний, хто хоче ощасливити український народ, це блок комуністів і прикоритників.

Розраховують на те, що народ остаточно пропив пам'ять. Що замість мозкових звивин в нього у головах — сосисково-ковбасні, і він не пам'ятає, хто його сімдесят років «вів» і хто довів...

Оце і є шматочком мого сатиричного поля. Вороги мого народу і моєї незалежної Української держави — мої вороги. Не чекаю з їхнього боку похвали за те, що викриваю їх чорні душі. Звик до брутальних нападок, прямих погроз.

Твої ж погрози — особливі.

По-перше, дзвонив не анонім, а конкретна особа. Особа знана давно — ще по навчанню в університеті, де ми в коридорах виспівували «засвистали козаченьки».

Потім доля нас розсвистала. І ми свистали кожен у свою дудку — я в журналістську, ти — в кадебістську.

Вибач, не звинувачую. І там мусили бути порядні й розумні люди — хоча б у рамках можливостей, викроєних з дикої тоталітарної системи. Принаймні за такого я тебе вважав. Аж... до проголошення незалежності України.

Після цього знаменитого акту ти, історик за освітою, корінний степовик, онук (як сам сказав) «розстріляного більшовиками діда» раптом чогось занервував.

Розумію, людина, яку все життя дражнили синьо-жовтими прапорами і тризубом, як бугая червоним кольором, одразу ж до цих символів не звикне. Людина, яку все життя, чи доля, чи служба, чи особисті пориви, примушували боротися з Петлюрою, Мазепою, Бандерою як ворогами українського народу, а найбільшим національним героєм України вважала Льову Задова, вище Задова у національній свідомості підніметься не скоро.

Людина, причетна до «посадок» інакомислячих, бо працювала в органах, які садили, звісно, може й не буде дуже тішитися, що ті «інакомислячі» є сьогодні в державних структурах. Але...

Якщо ця людина не є чужинецьким рабом, не є слугою чи прислужником будь-якої масті колонізаторів, якщо вона чесна стосовно своїх предків, своєї землі, свого народу, то скаже собі: «Я хоч чимсь мушу допомогти народові, Україні. Мушу компенсувати те, чого не зміг чи не схотів зробити раніше...»

По-друге, розмова з тобою сфокусувала багато питань. І дала можливість зробити висновок: діє добре відлагоджена підривна система, спрямована на знищення української державності, на позбавлення українського народу незалежності.

Якось наш Президент сказав, що не може зрозуміти тих ватажків, які піднімають народ на боротьбу за те, щоб він повернувся в неволю.

А що тут розуміти? Скажи, кому ти служиш, і я скажу, хто ти!

Звичайна п'ята колона російського імперіалізму. Хто ти, знайомцю, у тій колоні, не знаю? «Боевое охранение»? «Розвідка»? «Контррозвідка»? Але те, що у ній крокуєш, сумніву нема.

Подзвонивши мені, ти сказав, мовляв, ми обміркували і прийшли до висновку, що ти **не те пишеш**. Що мені слід не Олійника критикувати, а Кучму, який нібито розвалив завод, а тепер прагне розвалити Україну. Мовляв, прийде час, що ти за все це відповіси, і побачимо, якої ти заспіваєш потім.

На мої запитання, хто це «ми», ти так і не відповів. Штаб підпільної організації чекістів? Політбюро соцпартії? Підпільний ЦК компартії? Керівництво «селянської спілки»? Партії «труда»? «Соціального захисту»? Чи усі разом узяті? А може, якась чорна посестра кадебістської «Альфи» — «Бета», «Омега» чи як там ще? Словом, диверсійна ватага, яка має завдання остаточно розвалити економіку України, довести народ до зубожіння, викликати масовий вибух невдоволення. І, звалювши все це на «демократів», «націоналістів», «самостійників», дискредитувати саму ідею незалежності України. Поставити під сумнів саму фізіологічну потребу волі для українця. Зчинити громадянську бійню. «Освежить красные знамена революции кровью врагов ленинизма». «Попросити» від імені «угнетенного русскоязычного населения» або ж від імені «трудового народа Украины» «братню Россию» ввести «на допомогу» свої війська. І таким чином повернути імперії «исконно русские земли юга». Чи спробувати знову зігнати народи у спільний концтабір типу «необъятной родины». Формули дуже знайомі. Але тільки люди без розуму, без совісті, без відповідальності, люди, засліплені імперськими поривами або затуркані рабською покорою, а простіше — н е л ю д и, можуть сподіватися, що їм це зараз удасться.

Та, припустимо (сохрани і не приведи, Господи!), народ, мріючи про ковбаси, продрімає свою волю, свою державу, свою людську гідність. Піддасться на дуже відомі заклики демагогів і авантюристів, що «краще жити ситим у неволі, ніж на волі вмирати з голоду». Нібито свою хату хтось будує для того, щоб у ній гірше жити, ніж у приймах, чи для того, щоб у ній умерти з голоду. Але ж коли людина будує хату, то мусить трохи затягнути пояса. Припустимо, брехнею, підступністю, провокаціями, залякуванням вам удасться добитися свого.

А чи н а д о в г о???

І що тоді? Чим ви будете годувати народ? Паличками на трудодні? Лозунгами про «сяючі горизонти»? Чи, може, повернете ті кошти, які попереганяли у зарубіжні банки на своїх дітей та внуків? Розподілите чесно між тими, кого обібрали? Кого будете розкуркулювати? Самі себе?

Та ні. Ви прагнете повернути р е ж и м. Тоталітарний.

А тоді вже й ніхто не писне, що він голодний чи голий. Страйкувати чи пікетувати не буде й поготів...

Тільки ж чи вийде по-вашому?

То, може, краще, як кажуть росіяни, «уймитесь»! Бо, мабуть, у кожного з вас є діти, внуки, а може, й правнуки. Дивіться частіше їм в очі, а не в борідку «вождя мирового пролетариата», чи на борідку «залізного Фелікса». То, може, полагіднішають і ваші очі. Пом'якшає серце, оживе закопчена пекельним ісчадієм душа.

ЕПІЛОГ

Радянський концтабір розпався. Вірні «Руслани» порозбігалися хто куди. Одні ходять манівцями. Інші — пристосувалися до нової служби. Але в їхніх серцях ще виє невтамований сум за перебрязкотом тюремних кайданів, табірними перекличками і табірними режимами. Їхні надресировані тоталітарною системою мізки мріють, як зігнати знову всі народи за одну загорожу. І знову, як колись, «п о в е с т и» однією колоною... До «світлого майбутнього»... Р Е Ф Л Е К С И...

ОСТАННІЙ ІНТРОЛІГАТОР

В НАШІ часи відшукати довідку про забуте слово «інтролігатор» справа нелегка, може, тому, що інтролігаторство як вид мистецтва майже зникло на Україні, хоча в минулому було поширене і звичне. Інтролігаторами на Україні називали майстрів книжкової оправи. Палітурне мистецтво розвинулося з поширенням письма на Україні близько X сторіччя. Києво-Печерський Патерик у житії преподобного Феодосія вказує на те, що сам преподобний багато разів допомагав Блаженному Никону зшивати та обкладати книжки. Саме візантійська художня та інтролігаторська традиція була поширена тоді на Україні, доступно еволюціонуючи в техніці аж до початку книгодрукування. Поширення друкарства на Україні разом з різними друкарськими новинами принесло різні західноєвропейські способи інтролігаторства й саму назву. Українська інтролігація зазнала впливу готики, ренесансу, а з XVII століття в золотарських оправах констатується розквіт барокко та ознаки магометанського впливу. Києво-Печерська лавра стає центром інтролігаторського мистецтва на Україні. Тут навчалися майстри, що згодом несли своє мистецтво по всіх українських землях. Яких чудес не творили українські майстри! З їхніх рук ішли вироби в червоній, жовтій, багатобарвній тканині, білому, жовтому пергаменті, поволочені шкірою, «під золото», в папері золотому та простому. Обрізи книжок фарбували та прикрашали візерунками (басменя), проте найошатнішим був обріз золочений. Поволочені шкірою оправи оздоблювали тисненням золотим і срібним орнаментом. Навіть застібки книжок виконували на рівні ювелірного виробу. Інтролігаторське мистецтво високо цінували на Україні. Чимало замовлень отримували українські майстри від коронованих осіб. Повага до інтролігаторських витворів була ознакою витонченого смаку та високої культури.

Сплинув час, доля знищила носіїв справжнього смаку і справжньої культури, слідом за ними пішли в небуття інтролігатори України. Чимала книжкова спадщина тихо й непомітно вмирала під наглядом «нових цінителів». Коли, схаменувшись, почали рятувати найцінніші книжкові фонди, фахівці опинились у скрутній ситуації. Повний комплекс реставраційних робіт потребував відродження забутого інтролігаторського мистецтва.

Подолати обмеженість наявних можливостей вдалося дивовижній, Богом обдарованій людині. Десять років витратив художник-реставратор Ігор Стадниченко на відновлення національного інтролігаторського досвіду. Власним коштом зібрав цінні документальні матеріали, відновив рідкісні ремісничі засоби, створив специфічне обладнання. Кохаючись у своїй справі, майстер зібрав багату колекцію старовинних друкарських шрифтів, відновив зразки орнаментальних композицій, опанував канони української та західноєвропейської інтролігаторської традицій. Поставивши собі за мету створення на базі Центральної наукової бібліотеки ім. В. І. Вернадського АН України універсального реставраційного центру, Ігор Стадниченко об'єднав навколо себе зацікавлених та здібних людей, налагодив реставраційну справу.

Сьогодні Україна може пишатися: унікальна майстерня Ігоря Стадниченка здатна виконати роботу будь-якої складності на світовому рівні. Відтворені оригінальні шкіряні оправи за західноєвропейськими канонами викликають захоплення інтролігаторів Німеччини, Франції, Італії.

У колишньому Радянському Союзі для відновлення старовинних документів існувала гостра потреба в пергаменті. За багато років нікому не вдалося розв'язати цієї проблеми, а купувати необхідне за кордоном надто дорого. Надихнувши одного із своїх товаришів на творчий пошук, І. Стадниченко вже через рік мав зразки візантійського та європейського пергаменту.

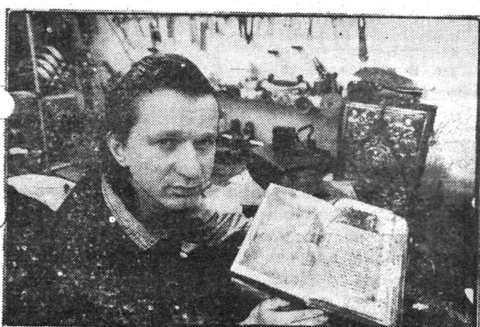
Київський майстер мріє створити діючий музей старовинної поліграфії, де працювали б млин, що виробляв би ганчір'яний папір, реконструйована друкарня Івана Федорова, інтролігаторська майстерня і навіть крамниця копій рідкісних видань минулого. Сьогодні Ігор Стадниченко обговорює можливість створення діючого музею рукописних копій на пергаменті (Скрипторій). Може саме ці клопоти і мрії заважають йому відгукнутися на запрошення працювати за кордоном.

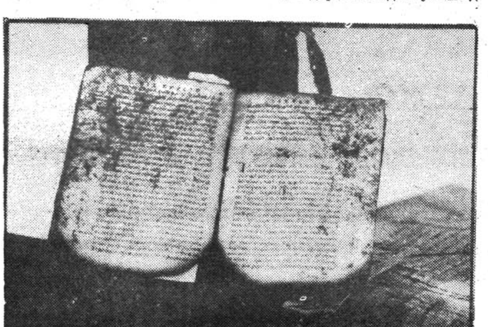
Хоч би що там було, але перспектива втратити справжнього і до того ж єдиного інтролігатора в Україні досить неприємна. Кажуть, чудес не буває, але хочеться вірити: інтролігаторське мистецтво знову набуде поширення, стане відомим в Україні.

Юрій ТОПЧІЙ.

НА ЗНІМКАХ: Ігор Стадниченко у майстерні; інкунабула перед реставрацією; такі книги виходять з рук майстра.

Фото В. ЗАПОРОЖЧЕНКА.

Конкурси

У Дніпропетровську завершився регіональний огляд хорових колективів, які представили свої концертні програми на Другому Всеукраїнському конкурсі імені М. Леонтовича, що його започаткували Всеукраїнська музична спілка, Міністерство культури, Міністерство народної освіти, Федерація незалежних профспілок та Держтелерадіомовна компанія України.

Прокоментувати цю подію ми попросили голову журі, народного артиста України Анатолія АВДІЄВСЬКОГО.

Ходила пісня в Гуляйполі

— Останнім часом відчутно пожвавилася й посилилася увага до вітчизняної та зарубіжної хорової класичної спадщини, оригінальних творів сучасних українських композиторів. Але переважна більшість колективів — учасників конкурсу, на превеликий жаль, не приділяють належної уваги професійному рівню виконання творів. Проте слід відзначити народний камерний хор Магдалинівського районного Будинку культури (керівник А. Талаш), що засвідчив оригінальність у підході до виконання української народної пісні. Приємне враження справив жіночий хор Дніпропетровського педагогічного училища під керуванням О. Пучкової.

На жаль, творчості М. Леонтовича нині не приділяється належної уваги, хоча конкурс названо його іменем. Як відомо, композитор усе своє життя присвятив хоровому мистецтву. Він став неперевершеним майстром обробок українських народних пісень, які яскравими квітами вплетені у вінок загальнолюдської музичної культури. Недарма ж чужинці нарекли його українським Бахом.

Багато в чому включення його творів у репертуар набуває формального характеру, без належного поглибленого, я б навіть сказав, філософського підходу в осмисленні спадщини композитора. Як правило, в репертуарі переважної більшості колективів бачимо одні й ті самі назви. Слід віднаходити в його творчості нові грані таланту. На жаль, не виховала й слухацька аудиторія для сприйняття творів М. Леонтовича. А причина в тому, що не так уже й часто вони звучать. Можливо, ці недоліки існують ще й тому, що в нас зруйнована класична триєдність психології сприйняття твору: композитор — виконавець — слухач.

Не краще й з духовною музичною спадщиною, хоча проголошення державності, суверенності України дає можливість численним професійним і аматорським художнім колективам прилучитися до духовних надбань народу, які довгий час замовчувались. І коли деякі хорові колективи захоплюються духовною музикою, то далеко не всі з них правильно розуміють, інтерпретують її. Чому? Тому, що недостатньо лише захоплюватись певним жанром, треба його осмислити, професійно підійти до справи. Бо, скажімо, не всі духовні твори (літургії, канти, псалми тощо) можна виконувати на світській сцені. Це твори того ж О. Кошиця, К. Стеценка, М. Лисенка, М. Леонтовича та інших композиторів. З Богом слід розмовляти стишено, ненав'язливо, делікатно.

І все ж добір репертуару в хорових колективах поліпшився. Тут наявні і українська, і російська, і західноєвропейська класика, і твори сучасних авторів — Л. Дичко, Є. Станковича, О. Яковчука, В. Зубицького. Але реалізація цих творів не однозначна. Приміром, чудесні можливості в народної хорової капели Криворізького педагогічного інституту, але й тут не без погрішностей. Не слід забувати й про те, що хормейстер повинен створювати в колективі творчу атмосферу за рахунок чуттєво-емоційного впливу, поєднаного із здатністю контролювати цей процес.

Є певні недоліки і в хорі Луганського музичного училища, хоч у цілому він має значно більші можливості, ніж самодіяльні колективи. Хочеться привітати і новостворений колектив «Запорізькі козаки», який з любов'ю, самовіддано, з наснагою відтворює мистецтво козацької вольності. Проте одного ентузіазму на шляху майстерності недостатньо. Кращим у виступі Гуляйпільського народного хору є виконання творів, що народилися на місцевому грунті. Збирати фольклор, обробляти й відтворювати його треба повсякчас, бо, власне, такий матеріал є основним джерелом створення неповторного обличчя колективу.

...Тож хотілося б побажати керівникам хорових колективів дбати про високий виконавський рівень, ретельніше, осмисленіше формувати концертний репертуар. Відома аксіома: наявність творчих здобутків або ж недоліків хору залежить від професійної підготовки керівника. Тому варто сміливіше вдаватися до творчих пошуків. Хотілося б нагадати, що твори зарубіжних композиторів слід виконувати мовою оригіналу. Та й, зрештою, сама техніка диригування не повинна виходити за межі естетичних норм, не відволікати слухачів від сприйняття виконуваного твору.

По завершенні творчої зустрічі членів журі з керівниками регіональних хорових колективів — учасників Другого Всеукраїнського конкурсу імені М. Леонтовича було підбито підсумки огляду, визначено переможців, які братимуть участь у наступному, третьому конкурсі, що відбудеться напровесні нинішнього року.

Володимир КОРНІЙЧУК, редактор прес-центру Всеукраїнської музичної спілки.

ОКРЕМІ СПАЛАХИ ТАЛАНТУ

Наприкінці минулого року в Києві пройшов перший міжнародний конкурс піаністів імені М. Лисенка.

Мистецьке життя молодої Української держави поступово набирає оберти, привертаючи увагу світової громадськості. Проведення цього конкурсу привабило міжнародним статусом, хоча переважна більшість учасників була з України.

Музична громадськість, завершуючи ювілейний рік М. Лисенка — 150 років з дня його народження, надала можливість відчути своєрідну конкурсну атмосферу як учасникам, так і глядачам. Концертні зали Київської державної консерваторії гостинно прийняли учасників музичного форуму. На жаль, загальний рівень виступів був невисокий. Конкурс висвітлив певною мірою невтішне становище музичної культури в Україні. Усе ж, незважаючи на певні позитивні зрушення, ми ще залишаємося «музичною провінцією». Відплив музикантів пояснюється не низьким рівнем навчання, а значно кращими умовами для роботи, ширшими перспективами «там».

З першого туру далася взнаки величезна різниця між творчою формою учасників — пристойний рівень виконавства показували лише одиниці.

Студент 3-го курсу Київської державної консерваторії Вадим Гладков по праву одержав звання переможця (рідкісний момент збігу думок журі й залу). На відміну від інших учасників Вадим рівно подолав конкурсний марафон, розкривши в кожному виступі нові, самобутні піаністичні якості. В інших учасників спостерігалися окремі спалахи: Володимир Марковський (Харків) та Жанна Микитка (Львів) — III премія. А тему для роздумів надав наймолодший з учасників — Олег Рудницький (Новий Розділ Львівської області), виступ якого був приємною несподіванкою для всіх.

З «іноземних» учасників хочеться відзначити Наталію Котову з Білорусі, яка гідно протистояла лауреатам.

Річард МЕЛЬНИК, студент Київської державної консерваторії.

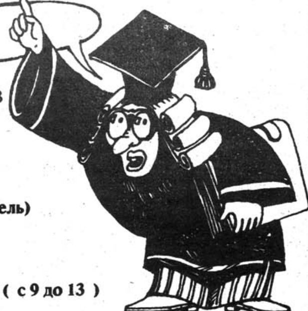
Украинская Академия информационных технологий приглашает:

БИЗНЕСМЕНОВ, РУКОВОДИТЕЛЕЙ, ФИНАНСИСТОВ НА УСКОРЕННЫЕ КУРСЫ

За 6 дней - прочные навыки пользования персональным компьютером, факсом, ксероксом, мультифункциональным телефоном.

ЗАНЯТИЯ - ИНДИВИДУАЛЬНЫЕ (1 слушатель - 1 преподаватель)
ПРОГРАММА и ГРАФИК - по согласованию
УСЛОВИЯ - КОМФОРТНЫЕ

ЗВОНИТЕ НЕ ОТКЛАДЫВАЯ: (044) 434-07-65 (с 9 до 13)

«ПЕЖО» — досвід усіх доріг світу!

Автомобілі «ПЕЖО», чотириразові переможці ралі «Париж-Дакар», — це престиж, надійність, економність і готовність працювати в будь-яких умовах.

Офіційний імпортер «Ілта Київ» пропонує вам ці унікальні європейські автомобілі та забезпечує фірмовий сервіс.

Двигун — дизельний чи карбюраторний, додаткове обладнання, колір — на ваш вибір.

252001, Київ, Хрещатик, 2;

тел.: (044) 229-45-65.

Итальянская фирма осуществляет поставку, шеф-монтаж и гарантийный сервис оборудования для

MULTI GROUP

РЕСТОРАНОВ,
БАРОВ,
КАФЕ,
ГОСТИНИЦ.

Консультации, проспекты по адресу:
Киев, Крещатик 5, 3-й этаж.
229 - 30 - 57, 228 - 85 - 21

Formula

Фірма «Геката»: автовідповідачі, калькулятори, телефакси, шкіряні куртки, пуховики, жіночі пальта, спортивні костюми, взуття, білизна, джинси, чоловічі костюми.
Оптова торгівля.
Оплата у купонах.
Телефони у Києві: 274-39-98, 221-77-80, 221-77-84, 274-20-66.

Український концерн спільних підприємств

Наші рішення — Вашим проблемам
Тел.: (044) 212-48-65.
Факс: (044) 212-40-87.

***СІМ СОРТІВ ІТАЛІЙСЬКИХ ВИН** зі складу в Києві пропонує СП «САЛЮТЕ ЛТД».*

Тел. (044) 228-01-38.

НАДЕЖНОСТЬ И КАЧЕСТВО

Рабочие станции i486/50, Hauppauge™ 4860™
Сетевые комплексы под ключ, на базе Novell NetWare™ v.3.11,2.20
Многотерминальные системы на базе ОС SCO Open Desktop™ 2.0
Системы автоматизированного проектирования, планшетные и рулонные плоттеры
Профессиональные издательские системы: сканеры HP ScanJet IIc, принтеры HP LaserJet 4, мониторы 17" 19", руссифицированная версия Aldus PageMaker™ v.4.0

КОМПЬЮТЕРНЫЕ СИСТЕМЫ ДЛЯ ВАШИХ ЗАДАЧ

wescom

310046, Харьков, ул.Пожарского 2/10
Тел.(0572) 94-76-01, 95-96-74, 93-40-75, 94-16-58
Факс (0572) 94-35-73, 94-16-58

Фирма WESCOM, Inc. производит поставку и установку оборудования для телецентров и студий, систем кабельного телевидения, студий компьютерной анимации

ПКФ «ШеММа, ЛТД»

продає ртуть металеву марки Р-1 кількістю 4000 кг.

Купимо безготівкову валюту на вигідних для продавця умовах.

Чекаємо на ваші пропозиції щодо придбання оптових партій автомобілів, відеотехніки, побутової техніки.

Тел. 229-91-78, 228-71-23.
Факс 228-71-23.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЦЕНТР ПРАВОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Міністерства юстиції України

пропонує автоматизовану інформаційно-довідкову систему «КОДЕКС УКРАЇНИ», в складі чотирьох кодексів:

Кодекс законів про працю,
Цивільний кодекс,
Земельний кодекс,
Кримінальний кодекс.

СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧУЄ:
підтримку текстів кодексів у контрольному стані, автоматизовані процедури роботи з текстами кодексів та довідковими даними до них.

Система інтенсивно доповнюється іншими чинними кодексами України.

Передача системи здійснюється на дискетах і розрахована на IBM — сумісні комп'ютери.

Для укладання договору звертатися за адресою: **252601, Київ-601, МСП, бульвар Т. Шевченка, 32. Тел. 221-30-98.**

8—9 ЛЮТОГО 1993 РОКУ

в Будинку вчителя (Київ, вул. Володимирська, 57) проводяться Дні Данії в Україні з участю 20 датських фірм.

Для участі в бізнес-контактах запрошуються фірми, підприємства, організації України усіх форм власності.
Корпорація «ІРВУС».
Довідки за тел.: 263-23-47.
Факс (044) 263-94-47.
Телекс 131446 IRWUS SV.

Австрійські стипендії для України

Стипендії для науковців, молодих спеціалістів та студентів-германістів з України надаються Федеральним міністерством науки і досліджень та іншими інстанціями Австрії з 1991 року.

НА 1993-1994 НАВЧАЛЬНИЙ РІК ПЕРЕДБАЧЕНО:

СТИПЕНДІЇ ДЛЯ НАУКОВЦІВ УКРАЇНИ:
— для наукової роботи тривалістю до трьох місяців та до одного року;
— для виконання наукової роботи з метою підготовки дисертації;
— для підготовки й підвищення кваліфікації викладачів німецької мови та спеціалістів з австрійської культури у вищих навчальних закладах.

ІНШІ СТИПЕНДІЇ для вивчення німецької мови, проведення науково-дослідницьких робіт у різних галузях науки і культури.

ЗАЯВКИ ПРИЙМАЮТЬСЯ ВІД ОСІБ ВІКОМ ДО 35 РОКІВ.

Термін подання документів на конкурс — до 15 березня 1993 року.

За довідками звертайтеся:
в Києві: 252021, м. Київ, вул. Рози Люксембург, 5/408, посольство Австрії; тел. (044) 291-88-68, факс (044) 291-54-68;
у Львові: 290000, м. Львів, вул. Матейка, 4, філія Австрійського інституту Східної та Південно-Східної Європи у Львові, пані Ельфріде Матльшвайгер; факс (0322) 79-70-86.
Агентство «ІРА» (Львів).

Спільне україно-німецьке підприємство

TDS

КУПУЄМО БОРГИ РОСІЙСЬКИХ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПІДПРИЄМСТВАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ УКРАЇНИ

Сума — не менш як 20 млн. карбованців.
Телефони в Києві: 440-04-31, 269-16-91.
Телефони в Москві: 202-55-14, 148-36-18.

Організація придбає за безготівковим розрахунком конвертовану валюту за домовленістю. Довідки телефоном: 8-0412-37-15-07. Факс: 8-0412-22-84-38.

ДЕРЖАВНЕ ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ «ПРОЕКС»

виготовляє і реалізує зі складу в м. Дніпропетровську оптові партії виробів з деревини і пиломатеріали:
— дошку необрізну та обрізну хвойних порід завтовшки 25,40 і більш як 44 мм,
— дошку для підлоги, плінтус, наличник,
— віконні блоки ОР15-15,
— дверні блоки ДІ 21-9,
— комплекти дощатки для плодоовочевих ящиків,
— вулики двосекційні на 24 рамки,
— зруби дачних будиночків з каліброваних колод хвойних порід розміром 4,5×4; 5×2,7 — 6,3×6; 3×2,7,
— шпали для залізниці широкої колії.

Можливий прямий бартерний обмін на КрАЗи—лісовози 255 Л, дешеву тютюнову продукцію.

Наші реквізити: 320070, м. Дніпропетровськ, пров. К. Маркса, 60, кімн. 529.
Тел.: 44-06-23, 45-21-32.

Міжнародний науковий центр технології програмування ТЕХНОСОФТ пропонує ліцензійно чисті програмні продукти:

— Microsoft C 6.0
— MS Pascal 4.0
— MS Windows Software Development Kit 3.0.
— Turbo C++ Prof. 1.0
— Turbo Pascal 6.0
PDC Prolog 3.2 (нова версія Turbo Prolog'a)
— CS-Prolog
— HALO 3.0
— Show Partner F/X 3.2
— FoxBase + 2.10
— FoxPro 1.02
— dBASE IV 1.1

Ціна договірна.

Тел. 266-07-45
Адреса: Київ-207, пров. Академіка Глушкова, 44.

ВЕРСТАТОЛІС

Верстатобудівне підприємство реалізує зі складу в Києві:
верстат комбінований універсальний деревообробний СДК-1, що виконує фугування по площині й ребру, розпилювання вздовж і впоперек волокон, фрезерування, калібрування, свердлування, шліфування, довбання, потужність е/двигуна 3 кВт;
патрони свердлувальні до Ø10 та Ø16 мм;
пилки дискові відрізні Ø300—Ø400 мм;
крани газові Ду-15 мм.

З питань придбання звертатися на адресу: 253121, м. Київ-121, вул. Горлівська, 226/228, тел. 556-72-54.
КУПИТЬ: установку ТВЧ потужністю від 25 до 50 кВт.

Организация реализует полуприцепы типа 9385 к автомобилю КамАЗ, длина (L-10м), грузоподъемность 20 т.) с тэнтом и каркасом.
Тел. (0562) 99-40-77, 92-46-00.

Вперше в Києві з 1 лютого 1993 р. Виставка-продаж автомобілів «Фольксваген», «Ауді»

фірмова гарантія,
консультації спеціалістів,
забезпечення запасними частинами, фільтрами, маслами,
будь-які моделі на замовлення в мінімальні строки,
сервісне обслуговування (найближчим часом).

Ми чекаємо на Вас в автосалоні за адресою: Проспект Перемоги, 9/47, тел. 274-21-25.

УВАГА: НОВИНКА!

Оптовим та іншим торговельним, будівельним і комерційним організаціям.

РЕАЛІЗУЄМО ЗАСУВКУ ВРІЗНУ ДВЕРНУ ДЛЯ КВАРТИР ТА ІНШИХ ПРИМІЩЕНЬ:

оригінальність і простота конструкції,
невичерпний ресурс і безвідмовність у роботі,
компактність, можливість регулювання і швидкість встановлення,
терміновість доставки,
будь-яка форма розрахунків з покупцем (у т. ч. за бартером),
гарантійне обслуговування.

НА ДИВО НИЗЬКА ЦІНА!

Випуск поки що обмежений.

Поспішайте помістити замовлення за адресою: 349950, Луганська обл., м. Кіровськ, а/я 32.

Мале підприємство «Авторитет».

СП «Торгово-промислова компанія ДДМ-Київ»

Україна — Республіка Білорусь

Трактори: МТЗ «Білорусь», «Владимирец», Т-25А;
автомобілі МАЗ різних модифікацій;
двигуни до автомобілів МАЗ, тракторів «Білорусь».

Можете зробити замовлення на запасні частини до тракторів «Білорусь» та на сервісне обслуговування.

Техніка продається за цінами, що значно нижчі від біржових. Оплата в Україні в карбованцях.

Телефон у Києві для довідок: (044) 221-30-45, 547-31-87.

Оплачуємо рахунки українських підприємств в Республіці Білорусь.

СП «З-КОМ»

пропонує широкий вибір деревообробних верстатів виробництва Болгарії:
— стрічковопильні,
— фуговальні,
— рейсмусові,
— фрезерні,
— токарні,
— комбіновані багатоопераційні.

Наша адреса: м. Київ, вул. Саксаганського, 57 б.
Тел.: (044) 220-83-71, (044) 227-54-27.

«Сокіл-Ескулап» перед вибором

Хокей

Нинішня гра хокеїстів київського «Сокола-Ескулапа», його стабільні виступи і постійно високе місце в турнірній таблиці, звичайно, тішать серця численних прихильників колективу. Тому на його поєдинки в Палаці спорту збирається завжди багато глядачів. Кажуть, що футболісти київського «Динамо» заздрять білою заздрістю землякам-хокеїстам.

Утім, може статися так, що «Сокіл-Ескулап», який уже забезпечив собі місце в турнірі «плей-оф» (це остання стадія розіграшу Кубка МХЛ), опиниться «поза грою». Річ у тім, що в ті ж строки, коли почнеться боротьба за почесний кубок у матчах з вибуванням, в словенській столиці Любляні проходитиме чемпіонат світу по групі С. Це — 11—25 березня. У тих змаганнях здобула право дебютувати національна збірна України. А вона, як відомо, складається переважно з гравців клубу «Сокіл—Ескулап».

І який же вибір зроблять кияни! На це запитання відповідає віце-президент концерну «Ескулап»-9 — головного спонсора хокейного клубу — Олександр ТРОФИМОВ:

— Якщо відверто, то нас більше влаштовує успіх у турнірі Кубка МХЛ. Відповідь тут проста: хокеїсти рекламують наш концерн. Але питання комерційні мають відійти на другий план, поступившись мотивам патріотичним. Виступ нашої збірної на чемпіонаті світу дуже престижний для держави. Перемога в Любляні дасть змогу збірній України заволодіти путівкою на Олімпійські ігри в норвезький Ліллехаммер.

Звичайно, наш концерн зробить усе від нього залежне, щоб національна команда добре підготувалася. Але не можна скидати все на одні плечі. Ця проблема має турбувати й уряд, зокрема Міністерство у справах молоді та спорту, і профспілки. Та поки що, на жаль, підтримки ніякої. Складається враження, що хокей в Україні зовсім нікому не потрібний. Шкода, звичайно, бо цей чудовий вид спорту користується на наших теренах величезною популярністю. Протягом трьох десятиріч пробивався він до вершин. І от тепер усе водночас може рухнути.

Наш клуб розорюють непомірними податками, зарплати в гравців мізерні, не забезпечені вони й необхідною амуніцією.

Ось свіжий приклад несерйозного ставлення до цієї вкрай важливої справи. Наша молодіжна збірна, яка виграла чемпіонат світу в Данії по групі С, виступала там у старій формі «Сокола». Це, звісно, викликало подив у організаторів. Сором та й годі.

А історія з недавнім вояжем нашої національної збірної до Франції, який завершився не в Парижі, а... за двадцять кілометрів від Мостиської, біля кордону? Зламався автобус. Довелося вертатися в Київ. У Парижі так і не дочекалися українських хокеїстів. Чи могло подібне статися, приміром, зі збірною Швеції? Якби шведові сказали, що його «Тре крунур» не доїхала до Франції, він розсміявся б, сприйнявши все за невдалий жарт.

Отож, закликаю всі зацікавлені сторони до об'єднання. Тільки так ми зможемо подолати кризу і врятувати улюблений хокей...

І на закінчення ще кілька слів, як кажуть, від редакції. Настав, думається, час передати концернові «Ескулап» хокейну тренувальну базу «Сокола» з готелем на вулиці Мельникова, 46, і хокейну школу клубу. А ще, мабуть, і навчально-тренувальну базу в Пущі-Водиці. Все це свого часу державою, з допомогою профспілок, на членські внески трудящих, будувалося для хокею. Це багатство в хороших руках може добре послужити справі.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

* * *

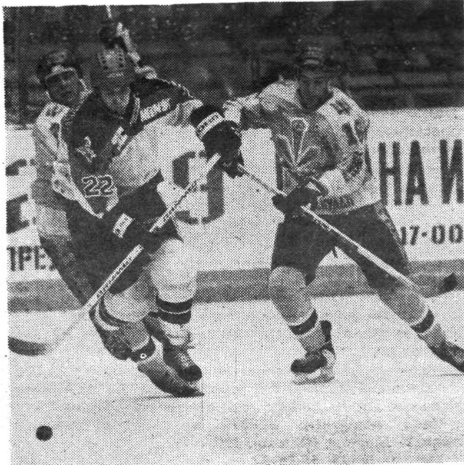
ХОКЕЙ. КУБОК МХЛ. КОНФЕРЕНЦІЯ ЗАХІД. «Сокіл-Ескулап» (Київ) — «Спартак» (Москва) — 3:3 (1:0, 1:1, 1:2 0;0). Шайби закинули: Семенченко (13), Млинченко (35), Олецький (43) — у киян; Попугаєв (31), Ткачук (43, 56) — у москвичів.

«Динамо» (Москва) — «Металург» (Череповець) — 5:2, «Динамо» (Мінськ) — «Торпедо» (Ярославль) — 0:3.

МАТЧІ В СІЧНІ

РОЗИГРАШ КУБКА МХЛ. КОНФЕРЕНЦІЯ ЗАХІД.

28 січня. «Спартак» (Москва) — СКА (С.-Петербург), «Кристал» (Саратов) — «Пардаугава» (Рига). **29 січня.** «Металург» (Череповець) — ЦСКА (Москва), «Торпедо» (Ярославль) — «Сокіл-Ескулап» (Київ). **30 січня.** «Крила Рад» (Москва) — «Динамо» (Мінськ), «Хімік» (Воскресенськ) — «Динамо» (Москва). **31 січня.** «Спартак» — «Пардаугава», «Кристал» — СКА, «Металург», «Сокіл-Ескулап», «Торпедо» — ЦСКА.

Хто перший? Фото Миколи БОЧКА.

Футбол

ХТО КУДИ...

Триває перерва в національному чемпіонаті. Окрім підготовки до другого кола клуби заклопотані ще й кадровими проблемами. Кому ж не хочеться зміцнити лави сильними тренерськими кадрами і футболістами?

Отож, пропонуємо вашій увазі повідомлення про деякі зміни, які сталися в окремих колективах.

«Металург» (Запоріжжя). Як відомо, команду залишив за власним бажанням головний тренер Ігор Надеїн. Йому довго шукали заміну і от знайшли: Яніса Скределіса. Він 1939 року народження, закінчив Латвійський державний інститут фізкультури, заслужений тренер Латвії. Очолював ризьку «Даугаву». Потім два роки працював в Іраку. Після повернення тренував «Пардаугаву» (Рига).

Запоріжці розлучилися з Вернидубом (поїхав до Німеччини), Сорокалітом (поїхав до Ізраїлю), Дудником (перейшов до ЦСКА, Москва). Запрошені: Панчик («Металіст»), Фінкель («Буковина»), Павлиш («Скала», Стрий).

«Нива» (Тернопіль). І тут — новий головний тренер. Леоніда Колтуна, який перейшов до миколаївського «Евіса», замінив заслужений майстер спорту Леонід Буряк. Цьому фахівцеві, гадаємо, характеристики давати не треба. Побажаємо лише Леонідові успіхів на новому місці.

Команду залишив Фасахов, який перейшов до «Прикарпаття».

«Кремінь» (Кременчук). Пішли: Лактіонов, Поляков, Яловський, Єсипов. Прийшли: Лень з «Вереса», Крячик з «Буковини», Гуменюк і Лупиніс з «Нафтохіміка» (Кременчук).

«Прикарпаття» (Івано-Франківськ). Команду не залишив ніхто. Прийшли: Фасахов з тернопільської «Ниви», Норов з «Артанії» (Очаків).

«Ворскла» (Полтава). Пішов Пиндеєв.

«Чорноморець» (Одеса). Пішли: Никифоров, Цимбалар (обидва — до московського «Спартака»). Прийшли: О. Бондаренко із «Торпедо» (Запоріжжя), Скіш із «Зірки» (Кіровоград), Єремеєв і Порохневич з СК «Одеса». Ведуться переговори з гравцями душанбінського «Паміра» Мамедовим та Асадулаєвим.

«Торпедо» (Запоріжжя). Пішли: О. Бондаренко, Овчаренко, Савченко, Машнін. Прийшли: Яловський, Ралюченко, Ткачук, Зубчук.

«Дніпро» (Дніпропетровськ). Команду ніхто не залишив. Прийшли: Єгошкін з Казахстану, Яровенко (повернувся з Фінляндії), Дем'яненко з московського «Спартака».

«Карпати» (Львів). Пішли: до угорського клубу «Печ» Чабан і Толочко, Козак пробує сили в Польщі, Топчієв — у київському «Динамо». Прийшли: повернувся з Польщі Рафальчук, з московського «Асмарала» — Гусин; новачки: Кардаш із «Скали» (Стрий), Жилкін із «Таврії» (Сімферополь), Грицина з «Океану» (Находка).

Про інші зміни в командах України ми постараємося оперативно сповіщати нашим читачам. Нарешті ще одна інформація. В Угорщині на тренувальному зборі перебуває олімпійська збірна України. Її наставники Володимир Мунтян і Володимир Трошкін викликали таких гравців: Олександрова («Нива», Тернопіль), Шовковського, Ващука, Федорова, Паршина (усі — «Динамо-2», Київ), Парфенова, Мочуляка, Лебедя (усі — «Чорноморець»), Коваля, С. Онопка, Свистунова (усі — «Шахтар», Донецьк), Косовського («Нива», Тернопіль), Гнатіва («Скала»), Безручка («Металург», Нікополь), Мороза («Дніпро», Дніпропетровськ), Бойчишина («Карпати»), Оголюка («Таврія», Херсон), Лучкевича («Металург», Запоріжжя).

Телебачення

ВІВТОРОК 26 січня

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Кінопроба. Телегра.
9.05 Худ. телефільм «Приватна особа». 1 серія.
10.10 Доброго вам здоров'я.
10.40 Худ. фільм «Людина в зеленому кімоно».
12.00 УТН.
12.10 Худ. телефільм «Бодетаун». 49 серія.
12.35 Сімейний альбом. Народна артистка України Наталія Наум.
16.00 УТН.
16.10 Освітній канал. Світова література. Шолом-Алейхем. «Хлопчик Моля». Українська література. Відгук про документальний фільм.
17.10 Еники-беники. Телегра для школярів.
18.10 Від першої особи. Б. Чичибабін.
19.00 УТН.
19.20 Плеяда.
20.15 ТВ-шанс представляє гурт «Чорні черешні».
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.20 Спорткур'єр.
21.35 Україна і світ.
21.55 Екран пригодницького фільму. Худ. телефільм «Приватна особа». 2 серія.
23.05 Микола Мозговий у програмі «Земле моя».
0.05 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 «Заєць, Скрип і Скрипка». Мультфільм.
8.35 Гол.
9.05 Наш музичний клуб.
9.45 Відродження.
10.05 Різдвяні гуляння. Концерт російського народного хору ім. М. Пятницького.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Міські подробиці». Худ. телефільм. 1 і 2 серії.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Діловий вісник.
14.45 Творчість народів світу. Мистецтво Індії.
15.15 Співають Р. Ідрисова та Г. Фазуллін.
15.30 «Витівки Рамзеса». Мультфільм. 3 і 4 серії.
15.50 «Еміль з Леннебергі». Худ. телефільм. 2 серія.
16.15 Наш музичний клуб.
17.00 Новини.
17.25 «Сторони світу».
17.50 Мініатюра.
18.05 Телефільм «Повернення в Едем» (Австралія).
18.55 Тема.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Вперше на телеекрані. Худ. фільм «Вища істина бомбиста Олексія». 1 серія.
22.00 Музика в ефірі. У перерві — 23.00 Новини.
0.25 «Міські подробиці». Худ. телефільм. 1 серія.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

9.35 Документальна панорама.
11.00 Худ. телефільм «Іможен». 5 серія.
12.25 Дозвілля. Домашній клуб.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 Джентльмен-шоу.
13.55 Мульти-пульти. «Квартира з сиру».
14.05 Відкритий чемпіонат Австралії з тенісу.
15.00 Телебіржа.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Становлення бізнесу. Цифри.
16.15 ТрансРосефір.
17.00 Золота гілка.
17.30 Неопалима купина.
18.00 Парламентський вісник.
18.15 «Справа 1500». Док. фільм про долю академіка М. І. Вавилова.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» інформує.
19.25 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 123 серія.
20.15 Антреприза. А. Чехов часів приватизації. Передача 1.
21.00 Вітчизна моя. Провінційні листи.
22.00 Вісті.
22.20 Зірки говорять.
22.30 Відкритий чемпіонат Австралії з тенісу.
23.15 Санкт-Петербург. Різдвяний бал.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.35 Мультфільм.
13.45 Худ. фільм «Дитинство Бембі».
15.05 Відеомузика.
15.15 Худ. фільм «Мої блакитні небеса».
17.45 Мультфільм.
17.55 Худ. фільм «Людина з бульвару Капуцинів».
19.30 Худ. фільм «Корабель закоханих».

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 737 662.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311014.